

Seçim Sonuçlarının Gürültüsü İçinde

**POLİTİK-GÜNDEM** / s.3

## Zindanlardaki Direniş Melodisi!

Seçimler sonrası gündem egemen sınıf kliklerinin "kazandık-kaybettirdik" denkleminde oturmuştur. Ancak seçim dönemi boyunca devam eden, duvarların arkasından ses olan direniş, seçim sonuçlarının ne söylediğine bakmaksızın devam etmektedir. DTK Eşbaşkanı, HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in başta A. Öcalan olmak üzere tüm siyasi tutsaklar üzerindeki tecridin kaldırılması talebi ile başlattığı ve aynı talep doğrultusunda bugün 7000'in üzerinde PKK'li ve farklı devrimci anlayışlardan tutsakların sürdürdüğü açlık grevleri seçim gürültüsü içinde devam etmektedir.



# Yeni Demokrasi

11 NİSAN 2019 ■ YIL: 2 ■ SAYI: 33 ■ FİYAT: 2 TL ■ ISSN: 2630-5526

gazetesi

**POLİTİK-ANALİZ** s.8



### Biten Yerel Seçimler, Sabun Köpüğü Umutlar, Zayıflayan AKP!

31 Mart yerel seçimleri, egemen sınıflar arasındaki mücadelenin, toplumsal denge arayışının, ittifak politikalarının oluşturduğu yeni güç ilişkisinin hem bir sonucu hem de süreçte yaratacağı etkiyi göstermesi açısından önemliydi. Bir süredir büyük bir siyasi kriz içinde gidilen seçimlere bu defa ciddi bir ekonomik krizin etkisi altında gidildi. Yine Referandum ve 24 Haziran seçimleri ile oluşan ittifak politikasının devamı bu seçimde daha kararlı bir yapıya büründü.

**GÜNDEM** s.7



### Açlık Grevlerinin Sesi Ol "Hücreleri Parçala"

SAG ve ÖD eylemlerinde "dışarı"nın etkisi ve yaptırım gücü de önemli bir yerdedir. Özellikle Türkiye Devrimci Hareketi'nin zindanlarda gerçekleştirdiği bu eylemlerde kazanım ve kayıplar noktasında "dışarı"nın gücü belirleyici etkenlerden biri olmuştur. Zindanlar dışında, sokaklarda ve bulunulan her yerde tutsakların sesi olma meselesi dışarıdakilerin sorumluluğu olan bir görevdir.

# UMUT MÜCADELE İLE BÜYÜYÖR!



10

**KOLEKTİF DOĞRULTU**

47. kavgı yılında  
proletarya partisi yolumuzu aydınlatıyor!

14

**YORUM**

yerel seçimler, sonuçları ve  
ortaya karışık bir "sol yelpaze"

19

**DÜNYA**

golan tepeleri, ABD ve  
suriye denklemi



# Ölümünün 71. Yılında Sabahattin Ali'yi Anlamak



Devlet kendi yarattığı sanat anlayışını, kendisinin izin verdiği minvalde sanatçının duygu ve düşüncelerini sansürleyerek, sanatçılar ve eserleri üzerinden halka pazarlamaya devam etmektedir.

48 yıllık kısa yaşamına pek çok eser sığdıran Sabahattin Ali şair, yazar, öğretmen ve aydındır. Ölümü üzerine hâlâ tartışılan Sabahattin Ali, 1907'de Bulgaristan'da doğmuş, babası asker olduğu için Anadolu'nun birçok şehrinde yaşamışlardır. Öğretmen okulu bitirdikten sonra Anadolu'da öğretmenlik yapmaya başlamıştır. Daha sonrasına Almanya'ya giderek orada eğitim almış ve tekrar Anadolu'ya dönmüştür. Almanca öğretmeni olarak görev yapmaya başlamıştır. Fakat Almanya'ya gitmeden önceki Sabahattin Ali ile Almanya'dan dönen Sabahattin Ali arasında bir fark vardır. Milliyetçi duygularla gittiği Almanya'da komünizmden etkilenmiştir. Marks, Engels, Lenin gibi ustaların kitaplarıyla yurduna dönen Sabahattin Ali, etrafındaki herkese komünizmi anlatmaya başlamıştır. Bu sırada Konya'da bir arkadaş meclisinde Mustafa Kemal'i yeren bir şiir okuduğu ve komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle tutuklanmıştır. Sinop ve Konya Hapishanesi'nde yatmış, hapishane günlerinde; "Kurşun ata ata biter/ Yollar gide gide biter/ Mahpus yata yata biter/ Aldırma gönül, aldırma" diye sonlandığı Mahpushane Türküsü'nü kaleme almıştır. Cumhuriyet'in 10. yılı olması dolayısıyla gelen afla birlikte çıktıktan sonra öğretmenlik görevine tekrar dönen Sabahattin Ali, düşüncelerini savunmaya ve dostlarıyla paylaşmaya devam etmiştir. Bu süreçte Nihal Atsız ile girmiş olduğu siyasi tartışmalar ve Aziz Nesin ile birlikte çıkardıkları dergide düzen partilerini eleştirmesinden kaynaklı hakkında yeni davalar açılmaya başlamıştır. Bulgaristan'a kaçacağı sırada sınırda MİT için çalıştığı tahmin edilen ve kaçma girişimine rehberlik eden Ali Ertekin tarafından kafası ezilerek öldürülmüştür. İşkence izlenimini ortadan kaldırmak için cesedi kurşunlatılan Sabahattin Ali'nin cenazesi aylar sonra Istanca Dağlarında bir çoban tarafından bulunmuş, mezarı olmayan Sabahattin Ali; bizlere birçok şiir, hikâye, oyun ve roman bırakmıştır.

1950'lerden itibaren Türkiye'deki adaletsiz düzene ve sömürüye karşı edebiyatta bir isyan başlamıştır. Bu edebi yaklaşım 1950-1980 yılları arasında özellikle romanı etkisi altına alan toplumcu gerçekçilik olmuştur. Sınıfsal çatışmanın Türk edebiyatında büyük oranda ezen/ezilen, köy/kent, köylü/ağa, işçi/patron gibi karşıtlıklar üzerinden görünür olduğu örneklerin ortaya çıkmasına öncü olan isimler Sabahattin Ali ve Nâzım Hikmet'tir. Nâzım'ın ve Sabahattin Ali'nin hapishane günleri, mücadele ve dirençle geçen yaşamları ve anlatmak istedikleri sınıfsal gerçeklikler ile birlikte halkta daha net bir karşılık bulmaya başlamıştır.

## YENİDEN PİŞİRİLEN SANAT VE SANATÇILAR

Halkın çıkarlarını savunan ve sanat anlayışları bakımından toplumsal çelişkileri topluma kavratmayı hedefleyen ilerici-devrimci-demokrat sanatçılar; nasıl ki halkın değerlerinin içi boşaltılarak mücadelelerinin önlerine setler haline getirildilerse, yeniden sistem tarafından geçmiş yaşantıları mücadele tarihleri silinerek içi boş sloganlarla tekrar halka sunulmaktadır.

Sanat ve sanatçılık kavrayışı, halkın çıkarlarıyla özdeş bir biçimde kavranmadıkça toplumsal kaygılardan azade sayıldıkça sistemin köleliğiyle eşdeğer hâle gelmiştir. Günümüzde sanatçı olarak anılanların bu kölelik çarkı içerisinde halkı zincirlerine daha sıkı bağlamanın araçlarına dönüştürdükleri oldukça açıktır. Sabahattin Ali, Nâzım Hikmet, Yılmaz Güney, Ahmet Kaya ve daha nice sanatçı zaman zaman devlet ve iktidar tarafından sloganlaştırılmaya çalışılıp değerlerinden koparılmaya, uzaklaştırılmaya çalışılmıştır. İşlevsizleştikleri oranda da unutulmaya bırakılmışlardır. Egemenlerin bu ideolojik saldırıları ve sanatın özüne dair silikleştirme ve içeriğinin boşaltılma faaliyetleri beyhudedir. Sanatın vermiş olduğu kudretli iletiler ve mücadele tarihleri onları halkın gönlünde, zihninde var etmeye devam edecektir.

## BİR YENİ DEMOKRASİ OKURU

**S**anat; toplumun siyasal, ideolojik ve kültürel şekillenişinde oynadığı rolle halk kitlelerini dinamize etmede veya pasifize etmede etkin bir araç olarak kabul edilmelidir. Halka ulaşmanın, halkın nabzını hızlandırmanın, halka bir şeyler sunmanın en önemli silahıdır. Geçmişten günümüze sanatı incelediğimizde bu düşüncenin haklılık payı ortadadır. Sanat, devlet-iktidar aygıtı elinde işlevli bir biçimde kullanılmaktadır. Diğer yandan halkın çıkarlarını ve mücadelesini geliştirmeyi hedefleyen gerçek sanat ise düşünmeye, tartışmaya ve hareket etmeye sevk eden bir muhteva barındırır içerisinde.

Sanatçı, hitap ettiği kitleyi düşünmeye yönlendirdiği için devletin elleri daima sanatın üzerinde olmuştur. Devlet, kendi değer yargılarını sanatçı ve eserleri üzerinden halka aşılama politikasını her daim tekrarlamıştır.

Bu değer yargılarını kabul etmeyen, benimsemeyen sanatçıları da kendi "ceza" yöntemleriyle terbiye etmeye çalışmıştır.

Yaşadığımız coğrafyanın tarihine dönüp baktığımızda birçok sanatçının devletin baskılarından nasibini aldığı, senelerce hapishanelerde kaldığı, sürgün edildiği, öldürüldüğü ve bu sirkülasyonun devam ettiği yadsınmaz. Sanata ve sanatçıya dair takınılan bu tavır doğallığında kültürel bir çöküntünün oluşmasında rol oynamıştır ve oynamaya devam etmektedir. Devlet eliyle oluşturulan kültürel yozlaşmanın bir örneği de Sabahattin Ali'nin eserlerinin ve devrimci kimliğinin boşaltılmaya çalışılmasıdır. Bu ilk örnek değildir, son da olmayacaktır. Demokrat-devrimci çizgide ilerlemiş olan pek çok sanatçı ve eserleri bu yozlaşmanın, bu kültürel erozyonun bir parçası haline getirilmiştir.





## SEÇİM SONUÇLARININ GÜRÜLTÜSÜ İÇİNDE ZİNDANLARDAKİ DİRENİŞ MELODİSİ!

Olguların özüne bakmayan, Mao yoldaşın deyimiyle olguları "kapının eşiğinde karşılayan, görünenle(ri) yetinenlerin" yanılgıları kaçınılmazdır. Bu yanılgı; görünen aynılıktan farklı anlamlar, farklı sonuç ve görevler çıkarılması doğal ki sınıfsal mevzilenişte nerede durulduğuyula, sınıfsal bağ ve çıkarlarla ilgilidir. Olay ve olgulara ya farklı çelişkilerin farklı yöntemlerle çözülmesi gerektiğinde ısrar eden, niyetleri keyfiyete değil, gerçeklere dayanan, güne ve yarına dair gelişmelerin genel yönüne işaret eden MLM penceresinden bakılır ya da yerel seçimler ve sonuçlarına dair değerlendirilmeler de görülebileceği gibi "Mücadele yerine uzlaşma, radikalizm yerine oportünizm, kesin zafer için inceliği olmayan, cesur kararlı teşebbüs yerine elde edilmesi en mümkün küçük kazançların hesabını yapan ...eski dünyanın efendileriyle sürekli bir barış yapmaya" (Lenin) eğilimli sağ liberal pencereden... Birincisinden bakmak meşakketli ama devrimci bir hattı ilmek ilmek örmeye denk düşecektir. İkinci yaklaşım ise kuşkusuz "koşullara göre" genel sözlerin ardına gizlenerek, devrimci adım atmak şöyle dursun solun ve dinamiklerin geriye, düzen içine çekilmeye çalışıldığı bir tablo karşımıza çıkarır.

Seçimler öncesinde seçimlerin "egemen klikler" arası güç dengesinde esaslı bir değişime neden olmayacağı daha önce de çok kere vurgulanmıştır. Oluşacak tabloya dair olası "yeni", "farklı" beklentiler içerisine girmenin sadece reformist hayaller de ısrar etmek, kökleşmek anlamına geleceği belirtilmiştir. Sistem içerisinde aranan her çözümün yeni bir alan ve aldatmaca olacağını, düzen içi çatışmadan hangi klik karlı çıkarsa çıksın emekçi ve ezilenler cephesinde bunun fazlaca bir öneminin olmayacağını altı çizilmiştir. Ola ki "değişimin" yaratacağı devlet olanaklarından sadece belli bir zaman aralığın-

da sermayenin temsilcisi söz konusu kliklerin yararlanacağı, burjuva klikler arasındaki yarışa, bir taraf olarak, sınıf bilinçli proletaryanın müdahil olmasının anlamsızlığı sürekli vurgulanmıştır.

Evet seçimler bitmiş ve görülmüştür ki "Muhalefet Bloku" özellikle Büyükşehirlerde birçok belediyeyi kazan-



mış, bu sözde kazanca "sol sosyalist muhalifler" de katkı sunmuşlardır. Ancak sormak gerekir; bu 'başarı' ne(leri) değiştirmiş, ne(leri) değiştirecektir? Ezilenlerin yaşam koşullarında neyi, neleri iyileştirecek, toplumsal ya da ekonomik sorunların hangisini çözecektir? Kuşkusuz değişen hiçbir iyileşme, çözülen hiçbir sorun olmayacaktır. Kazanan sermaye ve onun temsilcileridir, kazançlı çıkan devlettir. Faşist düzen partilerin ayrımsız hepsinin seçim sonrası "kazandı" açıklamaları kaybedenin yine ve sadece yoksulluğun pençesinde, yaşanan ağır ekonomik krizin sonuçlarıyla günbegün daha da yoksullaşan emekçiler olduğunu göstermektedir.

Sistemi bastan aşağı sarsarak ağırlaşan kriz devam ederken yapılan seçimler sonrası, sömürü sistemi bütün kurumlarıyla var olmaya devam etmekte; krizin faturası doğal ki yine emekçilere kesilmektedir. Enflasyonun yüzde 20'lerde, yıllık gıda enflasyonunun yüzde 29.77'lerde olduğu ülkemizde soğan, domates kuyrukları emekçi halk için yenileri bitmeyerek eklenecek, işsizlik ise artarak büyüyecektir. Seçim gecesi Erdoğan'ın sermaye sahiplerine seslenerek yaptığı konuşmada ekonomik "reformların",

"önlemlerin" devam edeceğine dair sözlerinin hemen bir gün sonrası; 1 Nisan 2019'dan itibaren geçerli olmak üzere aktif elektrik enerji toptan satış tarifesine yüzde 37 zam yapılması kaybedenin kim olduğunu anlatmaya yetmektedir.

Ayrıca yeni yerel yönetimler yasaları ile yerel yönetim bütçelerinde Hazi-

sever tutsaklar, feda eylemleriyle direnişi yükseltmeye, tecrit ve teslim alma saldırılarına, ulusal kimliklerinin ret edilmesine karşı bedenleriyle cevap olmaya çalışıyorlar.

Bu direniş mücadelenin ihtiyaç duyduğu adanmışlık ve kararlılıkla, sürüyor. Onlar dava uğruna ortaya koyabilecekleri ne varsa onu ortaya koyuyorlar, yaşamlarının en güzel çağlarında zindanlarda ölümü kucaklamayı göze almış olan bu büyük zindan direnişçileri bedenlerini silaha dönüştürüp faşist TC'ye doğrultmuşlardır.

Zindanlarda yükselen direniş, kendi taleplerini aşmış, faşizmin "diz çöktürme", "boyun eğdirme" saldırısına karşı amansız bir karşı duruş karakteri kazanmıştır. Türk hakim sınıfları ve onların devletinin saldırı derecesi değişse bile kurtuluşa değin bunun sürecini biliyoruz. Bundandır faşist devletin halen 126 tanesi inşaat aşamasında, önümüzdeki 5 yıl içinde bitecek 193 yeni zindan yapıyor olması...

Koşulları tersine ancak hep beraber çevirebilir, bir bütün topluma dayatılan tecriti içerde dışarda direnişlerle ancak hep beraber kırabiliriz. Esas yük dışardaki örgütlü güçlerin omuzlarında olmalı, direnenlerle direnmeliyiz, direnenlerin direnişini büyütmeli, 24 saat tecrit saldırılarına, 24 saat bizler de direnmeliyiz. Ölümsüzleşenlerimizi zılgıtlarla toprağa vermeden, bizler aynı zılgıtları yaşayanlarımızın özgürlükleri için atabilmeliyiz.

Kayıplarımız ne kadar ağır olursa olsun asla karamsar olmayalım ve unutmayalım: "Batı karanlıkta doğu aydınlıktır." Baskı ne kadar şiddetli olursa direnç de o kadar büyük olur, olmalıdır. Cesaretle, kararlılıkla ve tutarlılıkla zindanlardaki direnişi kavrayıp bayraklaştırılmalı, direnişi her yana yayalım.

ne'den belediyelere aktarılan kaynakların kullanılmasından iller Bankası kârından dağıtılan hibeye kadar birçok şeyin "Cumhur" başkanı yetkileri arasında olduğunu da not düşelim. Ki bunlar belediye bütçelerinin dörtte üçünü oluşturmaktadır. Yani kazanan belediyelerin kasa anahtarları 'kaybedenin' ellerindedir.

### BİR KEZ DAHA; REFERANSIMIZ DİRENİŞ VE MÜCADELEDİR

Seçimler sonrası gündem egemen sınıf kliklerinin "kazandı-kaybettirdik" denkleminde oturmuştur. Ancak seçim dönemi boyunca devam eden, duvarların arkasından ses olan direniş, seçim sonuçlarının ne söylediğine bakmaksızın devam etmektedir. DTK Eşbaşkanı, HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in başta A. Öcalan olmak üzere tüm siyasi tutsaklar üzerindeki tecridin kaldırılması talebi ile başlatıldığı ve aynı talep doğrultusunda bugün 7000'in üzerinde PKK'li ve farklı devrimci anlayışlardan tutsakların sürdürdüğü açlık grevleri seçim gürültüsü içinde devam etmektedir.

Sınıf mücadelesinin zoruna, devrimci olmanın, devrimci ilke ve onurunu yaşatmanın gereklerine zindan cephesinde cevap olan devrimci-yurt-



# İşçi Sınıfının Sendikal Mücadelesini Yükseltelim



*“Sermaye var olunca, toplumun tümü üzerinde egemenlik kurar ve hiçbir demokratik cumhuriyet, hiçbir oy hakkı onun niteliğini değiştiremez.”*  
(Lenin)

**E**gemenlerin sözde “demokrasi” oyununu bile yerine getiremedikleri bir yerel seçim sürecinden geçtik. Bu yerel seçim sürecinde bir dizi kirli politikalar, kayyım politikası üzerinden saldırılara, faşist argümanlarla halkın kutuplaştırılmasına maruz kaldık. Ekonomik kriz ve halkın yoksulluğu kimi seçim tartışmalarına argüman yapılsa da tüm düzen partileri halkın sömürsünde ortaklaştığı için kimse işçi sınıfı ve halkın önünü açacak söylemlerden uzak durdular. Yerel seçim sürecini böylesi bir ortamda geçirdik. Peki işçi sınıfı bu yerel seçimlerin neresinde duruyordu?

TC'nin kuruluşundan bu yana var olan işçi düşmanlığı AKP iktidarı ile birlikte daha da katmerlenmiştir. İşçi-emekçilerin kazanımlarına saldırılar gündemden düşmemektedir. Taşeron kadro aldatmacası ve emeklilikte yaşa takılan büyük bir kesimin mağduriyeti ortadadır. Yine bu dönemde kıdem tazminatına saldırılar gündemdedir. İşçilerin de ödediği primlerle oluşturulan “İşsizlik Sigortası Fonu” teşvik adı altında sermayeye peşkeş çekilmektedir. Özelleştirilen fabrikalar ile birlikte işçilerin güvencesiz ve kölece çalışma koşulları daha da katmerlenmektedir.

“Sendika hakkı” da AKP iktidarının reform paketleri gibi yalnızca bir yazılı yasadan ibarettir. Sendikaya üye oldukları gerekçesiyle işçiler işinden atılmaktadır. Buna karşın devlet işten atan patronu korurken direnişe geçen işçilere ise baskı ve tehditlerle saldırmaktadır. “Bizimle beraber grev denilen olaylar ortadan kalktı” diyen Tayyip Erdoğan ve AKP döneminde toplam 16 grev yasaklandı. İş cinayetleri her geçen gün artarak devam etmektedir. İşsizliği “iş beğenmeme” olarak tanımlayan egemenler, “geçinemiyoruz, açız” diyerek ölüme giden yoksullara da gözünü kulağını kapamaktadır. Ekonomik ve siyasi krizlerinin bilincinde olan egemenler oluşacak bir kitle hareketinin önünü kesmek için saldırılarını da gittikçe yoğunlaştırmaktadır. Yine bu doğrultuda işçi sınıfına gözdağı vermek amacıyla TEKEL direnişine 9 yıl aradan sonra dava açmışlardır. KHK'lar ile binlerce emekçi işlerinden atılarak açlığa mahkum edilmiştir.

Yerel seçimlerden sonra egemenler zamlara yoğunlaşmıştır. Yeniden sayım ve mazbata tartışmalarının arkasına gizlenerek zamlar ve işten çıkarmalar yoğunlaşmış durumdadır. Seçim sonrası ilk zam yüzde 37 oranıyla elektriğe yapılmıştır. Bu zammı takiben bazı sigara gruplarına da 2 TL zam yapılmıştır. Bu zam furyasının yanısıra Mart ayı enflasyon oranı yüzde 19.71 olarak açıklanmıştır. En

yüksek artış sağlık grubunda gerçekleşmiştir. Onu takiben ikinci sırada yüzde 2,44 artışla gıda grubu olmuştur. Mart ayında en yüksek zam ise yüzde 43,81 bibere yapılmıştır.

“Tanzim satışlar” sürecinde 2 liraya satılan soğan bugünlerde 10 TL'yi bulmuştur. Emine Erdoğan ise bounundaki 50 bin dolarlık kolye ile “tüketim kültürümüzü gözden geçirmeliyiz” diye açıklama yaparak adeta emekçilerle dalga geçmiştir. İşçi sınıfı açısından değerlendirsek sanıyoruz ki artık soğan da yemeyin demek isteniyor (!) İşçi sınıfının gerçek gündemi bu zam silsilesinde açlık ve yoksulluktur. AKP-MHP, CHP-İYİP tarafından oluşturulan ikili faşist ittifak grupları, iktidar kavgalarıyla, karşılıklı “zafer” nidalarıyla işçi sınıfının gerçek gündemi ve sorunları gözlerden uzak tutulmaya çalışılmaktadır.

İşçi düşmanlığı konusunda AKP'den farksız olmayan CHP, büyükşehirlerdeki belediye kazanımlarını, kendinden bağımsız gördüğü faşizm karşısında bir zafermiş gibi göstermekte, işçi sınıfını da kendi burjuva sınıf “zafer”ine alet etmek istemektedir. Seçimlerden sonra egemenlerin krizin yükünü işçi-emekçilere daha çok zam ve artan faşist saldırılarla yıkacağı ortadadır. Hakim iktidar bir yandan şoven söylemleriyle işçi sınıfının bir kesimini egemenliği altında tutmaya çalışırken, kendisine muhalif olan diğer bir kesimi ise “terörist, Fetöcü”

olarak yaftalamaktadır. Diğer yanıyla hakim sınıflar ise işçi sınıfını sistem içinden çıkarmadan faşist CHP'ye yedeklemek istemektedir.

AKP ve CHP'nin niteliğinin aynı olduğunu bilen ve kavrayan biz komünistlerin görevi; ikili faşist ittifaklar arasına sıkıştırılmış olan işçi sınıfına alternatifsiz olmadığını göstermek, düzen partilerinin niteliğini ve işçi düşmanlıklarını ortaya koymaktır. Faşizmin ya da işçi düşmanlığının seçimler ile geriletemeyeceğini, sorunun sistem sorunu olduğunu kavratmalıyız. En geri kitlelere dahi giderek onları kendi sınıfsal çıkarları ve özgürlükleri için örgütlülüğe teşvik etmeliyiz. KP önderliğinde örgütlemeyi hedeflemeli bunu kısa vadede başaramayacağımız en geri kitlelerde işçi sınıfının öz örgütlülüklerinde örgütlenmeyi teşvik etmeliyiz.

Ekonomik ve siyasi krizin önümüzdeki dönemde de ciddi yansımaları olacağı şimdiden görülmektedir. İşçi sınıfı ve halkın yeniden seçimlere ve hakim kliklerden birine bağlanmaya çalışıldığı bugünkü süreçte, komünistlerin asıl gündemi potansiyel işçi ve kitle hareketlerine öncülük etmek, bu hareketlere hazırlanmaktır. İşçi sınıfının sendikal mücadelesi yükseltilmeli, işçi sınıfını düzen partilerinin faydacı politikalarına yedekleyen işbirlikçi çizgilere karşı mücadele yükseltilmelidir.



# Dersim Yerel Seçimleri

## Devletin Hesapları ve İdeolojik Saldırıları

**D**ersim yerel seçim süreci birçok tartışmanın gölgesi altında gerçekleşti. Maçoğlu-HDP ikilemine sıkıştırılan ve gerçekliğinden büyük anlamlar yüklenen bu tartışmalarda hemen herkes bir saf belirleyerek kendi durduğu yere ve ideolojik-politik kimliğine göre sürece dair bir şeyler söyledi. Dersim'i, Dersim'de yaşananları bilen bilmeyen, tanıyan tanımayan herkesin bir sözü oldu. Öyle ki birçokları Dersim üzerinden kendi kafasındaki kalıplarla ve gerçekle örtüşmeyen fikirler üzerinden bir hesaplaşma içerisine girdi. Bu hesaplaşmada HDP'yi ve Kürt Ulusal Hareketi'ni hedefleyenler olduğu gibi Maçoğlu-TKP-SMF'yi hedefleyenler ve tabiri caizse içindeki yanlış fikirleri kusan birçok kişi ve kesim oldu. Oysa Dersim'deki seçim süreci birtakım gerçeklerin üzerine yükseliyordu ve seçimleri aşan bir tartışmanın konusuydu.

Seçimlerin sonuçlanmasının ardından Dersim merkezde TKP-SMF ittifakı; ilçelerin tümünde ise faşist düzen partileri CHP ve AKP belediyeleri kazanmış oldu. En başta söylenmelidir ki bütünde ortaya çıkan bu sonuç olumlu değildir ve birçok bakımdan tartışılmaya, ders çıkarılmaya muhtaçtır. Bu derslerden birisi Dersim halkının seçimlere yansıyan ve tercihlerine yön veren gerçekliktir. Yıllardır baskı, katliam ve sindirme politikalarının hedefindeki Dersim halkı, bu yerel seçimlerde devrimci-demokratik güçlerin ortaklaşması beklentisi içerisinde olmuş ancak bu yeterli düzeyde sağlanamamıştır. Dersim'de son yıllarda devrimci-demokratik politik güçlere ve halka karşı yoğunlaştırılan saldırılar, Dersim'in örgütlü dinamiklerini de zayıflatmıştır. Bu gerçekliğin üzerine devrimci-demokratik güç-

lerin yerel seçimlerde izlediği hatalı politikalar halkın iyi ya da kötü tercihinine etki etmiştir. Kuşkusuz devletin kayyım tehdidi, dolaylı ve doğrudan müdahaleleri ve manipülasyonları da süreçte etkili olmuştur.

Dersim'de faşist düzen partilerinin güçlenmesi olumlu bir tablo değildir. Yine TKP üzerinden geliştirilmek istenen sosyal-şoven etki eleştirilmeye ve tavir geliştirilmeye muhtaçtır. Devletin Dersim yerel seçimlerinde

Devletin sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerine karşı fiziki tasfiye saldırıları her dönem farklı yoğunluklarda sürmektedir. Ancak hakim sınıflar da bilmektedir ki fiziki tasfiye saldırıları dönemsel olarak başarılı olsa bile ideolojik kimlik ve devrimci çizgi tasfiye edilemediği durumda hakim sınıflara ve devlete karşı mücadele yeniden yükselmekte ve tehdit oluşturmaktadır. Bu nedenle Dersim yerel seçimleri devlet bakımından bu ideo-

azade zararsız bir "komünistliğe" kapı aralamıştır. Benzer şekilde HDP'nin "Batı"daki CHP politikası Dersim yerel seçimlerine de belli oranda etki etmiş, faşist düzen partisi CHP'nin meşrulaştırılmasına hizmet etmiştir.

Komünistler Dersim seçim sürecinde TKP üzerinden geliştirilmek istenen sosyal şoven etkiye ve halkta CHP'yi meşrulaştırmaya yarayan yanlış politikalara karşı açık ve net tutumunu ortaya koymuş, seçimlere endekli-

dar grupçu politikaların Dersim'e ve Dersim halkına olumsuz etkilerine vurgu yapmıştır. Yerel seçimlerin ardından bu vurgunun daha güçlü bir biçimde yapılması, Dersim'de devrimci mücadelenin ideolojik olarak tasfiye edilmesini amaçlayan reformist, Kemalist ve düzeniçi eğilimlere karşı mücadelenin yükseltilmesi gerekmektedir. Bugün işimiz düne göre daha zordur ve Dersim'de devrimci-demokratik güçler ciddi bir sınavla karşı karşıyadır. Bu sınavın en başta devletin çok yönlü saldırıları karşısında halkın örgütlenmesinde, devrimci mücadeleye yaklaşımda ve sosyal şovenizme karşı duruşta gerçekleşeceği ortadadır. Komünistler yerel seçimlerin ardından da Dersim'de devletin saldırıları karşısında devrimci-demokratik güçlerin birlikteliği ve dayanışması için çaba harcayacaktır. Ancak bu birliktelik ve dayanışma devrimci ilkeler etrafında şekillendiği, Dersim'e dönük ideolojik saldırılar karşısında net tutum alınabildiği oranda amacına ulaşabilecektir. Bunun için en başta dar grupçu anlayışlarla mücadelenin yükseltilmesi, reformist, düzen içi ve sosyal şoven ideolojilerle her türlü bağın ortadan kaldırılması gerekmektedir.



kendi çıkarları, hedefleri ve seçim gerçekliğiyle örtüştüğü oranda faşist düzen partilerini öne çıkardığı, bunun ötesinde de ehven-i şer politikalar geliştirdiği ortadadır. Bu anlamda devlet Dersim'de hem asker ve polise dayanan oy gücüyle hem de doğrudan ve dolaylı müdahaleleriyle bir ol oynamış, seçimlere etki etmiştir. Devletin seçimleri aşan bir perspektifte Dersim'de temel hedefini devrimci silahlı mücadelenin ve bunun öznesi güçlerin tasfiyesi oluşturmaktadır. Bu hedef seçimleri de aşan bir gerçeklikte, son birkaç yıldır yoğun saldırılarla hayata geçirilmeye çalışılmaktadır. Ancak yerel seçimlerde ortaya çıkan gerçeklik bu tasfiye saldırısının fiziki bir tasfiye olmanın ötesinde Dersim'in devrimci ve ideolojik kimliğine de bir saldırının yoğunlaştırıldığı bir kez daha açık bir biçimde göstermiştir.

lojik tasfiye saldırısının da bir aracına dönüşmüş, devrimci-demokratik güçlerin yeterli bir birliktelik sağlayamaması fırsata dönüştürülmüştür.

Dersim bugün ciddi bir ideolojik saldırının hedefindedir. Devrimci, komünist güçlere ve Kürt Ulusal Hareketi'ne yoğunlaştırılan saldırılar, devletin seçim sürecindeki "Kaypakaya, Partizan ve Mao" tahammülsüzlüğü bu saldırının görünen örnekleridir. Ancak daha temelde Dersim'de faşist düzen partilerinin ve sosyal şovenizmin geliştirilmesine dönük saldırılar bulunmaktadır. Faşist düzen partileri ve sosyal şoven yapılar karşısında gösterilen her zafiyet, onlarla her türlü yan yana gelişi bu ideolojik saldırıya zemin sağlamaktadır. SMF'nin TKP ile seçim ittifakı Dersim'de TKP'ye ve taşıdığı sosyal şoven ideolojiye zemin sağlamış, devletin Dersim'de ehven-i şer gördüğü, devrimci mücadeleden





**Meriç Nehri'nde kaybolan Mahir Mete'nin cenazesine ulaşıldı**

**HABER MERKEZİ-** Yargılandığı davada hakkında verilen yurt dışı yasağı sebebiyle Türkiye'den Yunanistan'a Meriç Nehri üzerinden botla geçmeye çalıştığı sırada botun alabora olması sonucu kaybolan Mahir Mete Kul'un cenazesi bulundu. Kul'un annesi Ünzile Araz, "Oğlum, evladım, Mahir Mete'm aramalar sonucu bulundu" dedi.

24 Mart'tan bu yana kendisinden haber alınamayan Beykent Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği öğrencisi 21 yaşındaki Mahir Mete Kul'un cenazesi bulundu.

Sınırın Yunanistan tarafında bulunan Kul'un cenazesi, annesi Ünzile Araz tarafından teşhis edildi.



**Bakırköy Hapishanesi'nde Yeni Demokrasi ve Yeni Yaşam "yasak"**

**İSTANBUL-** Bakırköy Hapishanesi'nden gazetemize mektup yazan tutsaklar tarafından Yeni Demokrasi Gazetesi'nin "açlık grevlerini övücü mahiyette olduğu ve Kaypakkaya" gerekçesiyle verilmediği belirtilirken, Yeni Yaşam Gazetesi'nin de "tutsaklar arasında şifreli haberleşme" iddiasıyla verilmediği ifade edildi.

PKK ve PAJK dava tutsaklarının Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılması talebiyle başlattıkları açlık grevinin 90'lı günlere ulaştığını ifade eden tutsaklar, çok sayıda tutsağın da 1 Mart'ta açlık grevine başladığını vurguladı.

Yeni Demokrasi ve Yeni Yaşam gazetelerinin çeşitli bahanelerle verilmediğini aktaran tutsaklar, mektuplarının da çeşitli gerekçelerle gönderilmediğini ya da geciktirildiğini ifade ettiler.

## Gençlik örgütlerinden Leyla Güven'e ziyaret



**HABER MERKEZİ-** Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) Eşbaşkanı Okan Danacı ve SGDF MYK üyesi Beren Atıcı, **Gençliğin Devrimci Güçleri** (DEV-GÜÇ) Sözcüsü Özgür Sazlık ve MYK üyesi Esra Can, **Yeni Demokrat Gençlik** ve **Sosyalist Öğrenci Hareketi** (SÖH) temsilcileri ile **HDP Gençlik Meclisi** Eş Sözcüsü Emine Kaya Diyarbakır'da açlık grevinde bulunan Leyla Güven'i, HDP milletvekillerini ve tecride karşı yaşamına son

veren Zülküf Gezen'in ailesini ziyaret etti.

Gençler ilk olarak 139 gündür açlık grevinde olan Leyla Güven'i evinde ziyaret etti. Leyla Güven ile sohbetlerinde açlık grevi direnişçilerinin kararlılığından güç aldıklarını belirten gençlik örgütleri, Leyla Güven'in ve açlık grevi direnişçilerin sesini sokağa taşımak konusunda üzerine düşeni yapacağını sözünü verdiler.

Duygusal anların yaşandığı ziyarette Leyla Güven, gençlik örgütlerinin mücadeleye kararlılığına sonsuz inandığını ve ziyaretlerinden dolayı çok mutlu olduğunu belirtti. Leyla Güven, gençliğin eylemlerini özellikle takip ettiğini, güç aldığını söyledi.

PKK lideri Abdullah Öcalan'a uygulanan tecridi protesto etmek için Tekirdağ 2 No'lu F Tipi Hapishanesi'nde yaşamına son veren Zülküf Gezen'in ailesini de ziyaret eden gençlik örgütlerinin temsilcileri, aileye başsağlığı diledi ve Zülküf Gezen'in ismini yaşatacaklarını vurguladı.

Aile ziyaretinin ardından Halkların Demokratik Partisi (HDP) Diyarbakır İl binasında 1 Mart'tan bu yana açlık grevinde olan HDP Milletvekilleri Dersim Dağ, Tayip Temel ve Murat Sarısaç'ı ziyaret eden gençlik örgütlerinin temsilcileri, saldırılar karşısında birlikte direnişi örgütleyeceklerini kaydederken, açlık grevi direnişçilerinin seslerini her yerde yükselteceklerini söyledi.

Ziyaretten dolayı mutlu olduklarını belirten milletvekilleri, "Bu direnişi birlikte omuz omuza yürüyerek kazanabiliriz" dedi.

## Gebze Hapishanesi'nde tutsakların avukat görüşleri kayıt altına alınacak



**HABER MERKEZİ-** Gebze İnfaz Hakimliği, Gebze M Tipi Kadın Kapalı Hapishanesi'nde tutuklu bulunan 68 tutsağın görüşmelerinin üç ay süreyle teknik cihazla sesli ve gö-

rüntülü olarak kayıt edilmesine karar verdi. Hakimlik kararı Gebze Cumhuriyet Başsavcılığı İlamat ve İnfaz Bürosu'nun talimatı doğrultusunda aldı.

Savcılık, Gebze Kadın Kapalı Hapishanesi'nde tutuklu Ayten Beçet'in PKK lideri Abdullah Öcalan'a uygulanan tecride karşı 23 Mart günü yaşamına son vermesinin ardından 26 ve 27 Mart günlerinde hakimliğe yazdığı talep ile avukat görüşlerinin teknik cihazla sesli ve görüntülü olarak kay-

dedilmesini ve görüşmelerde bir görevlinin yer almasını talep etti.

Hakimlik, 27 Mart günü verdiği kararında, savcılığın talebini kabul etti. Bu kararla Gebze Kadın Kapalı Hapishanesi'nde bulunan 68 tutsağın avukatlarıyla yapacağı tüm görüşmeler 3 ay boyunca sesli ve görüntülü kayıt edilip, bir görevli tarafından izlenecek.

## Umut Yayımcılık Kartal irtibat bürosu açıldı



**UMUT YAYIMCILIK**

**KARTAL-** Gazetemiz Yeni Demokrasi'nin de bünyesinde faaliyet yürüttüğü Umut Yayımcılık'ın Kartal irtibat bürosu kısa bir aranın ardından açıldı.

Umut Yayımcılık'ın sosyal medya hesaplarından Kartal irtibat bürosunun açıldığı duyuruldu.

Umut Yayımcılık'ın Kartal irtibat bürosunun iletişim adresi şu şekilde;

Kartal irtibat bürosu adres: Kordonboyu Mah. Hürriyet Cad. No:54 Kat:2 D:13 Kartal/İstanbul (Hasan Âli Yücel Kültür Merkezi Yanı)



# Açlık Grevlerinin Sesi Ol “Hücreleri Parçala”



**F**aşizm olgusunun olduğu yerde hapishaneler gündemi, kendisine daima önemli bir yer edinmiştir. Faşizmin egemen olduğu ülkemizde de bu durum TC'nin kuruluşundan bu yana –özellikle belli tarihlerde daha ön planda olmak üzere- sürekli “sorun” ya da “gündem” olmaya devam etmiştir. Faşizmin saldırılarını toplumun en diri ve örgütlü kesimlerini, “katliam ve tutuklama” terörüyle zindanlara doldurması; zindanların dolup taşıdığı yerde ise yeni hapishanelerin inşa edilmesi, bahsettiğimiz hapishaneler gündeminin gerçekliğidir. Faşizmin “beka”sı için devrimci ve yurtsever tutsakların zindanlara atılması yetmemekte, tecrit ve tretman politikaları uygulanarak asıl saldırılar “içeride” gerçekleştirilmektedir. Türkiye Devrimci Hareketi'nin tarihi önemli zindan direnişleriyle doludur. Öyle ki devrimcilerin, diyalektiğin yasası ve mücadelenin gerekliliğiyle birlikte zindanları dahi örgütlü bir yaşama, kavganın bir siperine çevirmesine karşılık olarak faşist devletin saldırıları da bu yoğunlukla gerçekleşmektedir.

Zindan direnişleri, çeşitli eylem biçimlerini barındırır da etkisi bakımından; süresiz açlık grevleri ve ölüm oruçları kitlelerde daha çok yansımaları bulan; tutsaklar üzerindeki baskılarda faşizme geri adım attıran araç-

lar olmuştur. Elbette örgütlü güçlerin bu tarz eylemleri gündemine alırken derinlemesine değerlendirmeleri, kazanım ve kayıplar noktasında daha planlı hareket etmeleri önemlidir. Böylesi bir eylem –özellikle zindanlar cephesinde- başlatıldığında devrimci ve yurtsever örgütlü güçlerin yapması gereken görevlerden biri de bu eylemlere sahip çıkarak, kazanımla sonuçlanmasını için en az zindanlardakiler kadar aktif mücadele içinde olmalarıdır. Zindan cephesinde tutsakların önemli ve “son” silahlarından biri olan SAG ve ÖO eylemlerinin –çeşitli eleştiriler saklı tutularak- tabiri caizse sokaktaki gözü, kulağı ve sesi olmak gerekmektedir.

PKK lideri Abdullah Öcalan şahsında yurtsever tutsakların tecride karşı zindanlarda başlattığı süresiz açlık grevi eylemleri 100'lü günleri geride bıraktı. Yine eylemi ilk başlatan HDP Hakkari milletvekili Leyla Güven ha-

pishanede başlattığı, tahliye edilince dışarıda sürdürdüğü açlık grevi eyleminin 150'li günlerini geride bıraktı. Yine Avrupa'da başta Strasbourg olmak üzere çeşitli yerlerde süresiz açlık grevleri devam ediyor. Eylemcilerin sağlık durumu gün geçtikçe daha riskli bir hal alırken, çeşitli kanallar zorlansa dahi taleplerin karşılanmaması durumu devam ediyor. Taleplerden önemli olan Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılarak başta avukatları olmak üzere görüşme hakkının

tekrar verilmesi konusunda, faşist devletin Öcalan'ı kardeşiyle kısa da olsa görüşürme “hamlesi” kendi cephelerinden istenilen sonucu vermemiştir. Bu hamleye karşı tutsaklar ve KCK tarafından yapılan açıklamalarda “devletin bu göstermelik oyununa gelmeyeceğiz, taleplerimiz kabul edilene kadar eylemimizi sür-

düreceğiz” mesajı açık ve net olarak kararlılıklarını göstermiştir.

SAG ve ÖO eylemlerinde “dışarı”nın etkisi ve yaptırım gücü de önemli bir yerdedir. Özellikle Türkiye Devrimci Hareketi'nin zindanlarda gerçekleştirdiği bu eylemlerde kazanım ve kayıplar noktasında “dışarı”nın gücü belirleyici etkenlerden biri olmuştur. Zindanlar dışında, sokaklarda ve bulunulan her yerde tutsakların sesi olma meselesi dışarıdakilerin sorumluluğu olan bir görevdir. Bu noktada “zindandakiler bedel ödüyor” diyerek duygusal bir yaklaşımla sadece “saygı ve sevgi duyma” meselesinden çıkıp, açlık grevinde olan tutsakların dışarıdaki yansıması ve gücü olma görevi devrimci ve yurtseverlerin önünde durmaktadır. Yine her açlık grevi eyleminde olduğu gibi bu eylemde de eylemcilerin “hayatını kaybetmemesi” için acıma duygusuyla karışık eylemi bitirme çağrıları dillendirilmektedir. Bu noktada birakalım örgütlü bir güç ya da insanı, yukarıda bahsettiğimiz “saygı ve sevgisi” olan her insan, eylemcilerin mücadele içindeki tercih ve fedakarlık ruhuna, karşı pratik sergileyen bir tutum içerisine girmektedir. Bu yaklaşımın da özü elbette ideolojiktir; mücadeleyi içselleştirmeyen, bedel ödeme-ödetme olgusunu bilince çıkaramayan, faşizm gerçekliğini küçümseyen (ya da yüceleştiren) anlayışlar bu söylemleri doğurmaktadır.

Özetle; Türkiye/T. Kürdistanı hapishanelerinde, dışarda ve Avrupa'da süren SAG eylemleri kitlesel bir katılımı sürüyor. Tutsakların diliyle söylersek “talepler kabul edilene kadar sürecektir”in kazanımla sonuçlanması için tutsaklar kadar onların yoldaşlarına ve dostlarına da önemli görevler düşmektedir. O zaman tutsakların mücadelesini bulduğumuz her yerde gündemleştirme görevimizi yerine getirmenin sorumluluğu da bizim omuzlarımızdadır. Bu sorumluluk bilinciyle hareket edildiği oranda tutsakların eyleminin kazanımla sonuçlanması “ulaşılabilir” bir hal alacak, “hücreleri parçala” sloganı ete kemiğe bürünecektir.

SAG ve ÖO eylemlerinde “dışarı”nın etkisi ve yaptırım gücü de önemli bir yerdedir. Özellikle Türkiye Devrimci Hareketi'nin zindanlarda gerçekleştirdiği bu eylemlerde kazanım ve kayıplar noktasında “dışarı”nın gücü belirleyici etkenlerden biri olmuştur. Zindanlar dışında, sokaklarda ve bulunulan her yerde tutsakların sesi olma meselesi dışarıdakilerin sorumluluğu olan bir görevdir.



# Biten Yerel Seçimler, Sabun Köpüğü Umutlar, Zayıflayan AKP!

31 Mart yerel seçimleri, egemen sınıflar arasındaki mücadeleden, toplumsal denge arayışının, ittifak politikalarının oluşturduğu yeni güç ilişkisinin hem bir sonucu hem de süreçte yaratacağı etkiyi göstermesi açısından önemliydi. Bir süredir büyük bir siyasi kriz içinde gidilen seçimlere bu defa ciddi bir ekonomik krizin etkisi altında gidildi. Yine Referandum ve 24 Haziran seçimleri ile oluşan ittifak politikasının devamı bu seçimde daha kararlı bir yapıya büründü. Faşist kliklerin bloklaştığı ittifaklara bu seçimde HDP de "AKP-Tayyip" karşıtı bir politik tutumla, kitlesini "Batı'da" "hatır-gönülle" bas-kılayıp Millet ittifakına yedekleyerek arzu endam etmiştir.

Seçimler, AKP-MHP bloğunun İstanbul, Ankara, Antalya, Adana, Mersin gibi önemli büyük şehirleri kaybettiği bir sonuç çıkarmıştır.

Ancak genelde AKP-MHP ittifakı bir önceki seçimlerde aldığı oy oranını koruyarak yüzde 50'nin üstünde kalmayı başarmıştır. Var olan tabloyu seçim akşamı yaptığı ilk değerlendirmede Devlet Bahçeli şu şekilde ifade etmiştir: "Herkes kazandı"...

Aynı akşam Tayyip Erdoğan ise oldukça sönük geçen balkon konuşmasında, "Nerede olursa olsun, netice alırız veya almazız önemli değil. Kardeşlerim şunu unutmayın, her olanda hayır vardır. Demokrasi mücadelesi budur. Ankara'da ilçelerin çoğu AK Parti'de, Cumhuriyet İttifakı'nda. İstanbul'da, mevcut ilçe sayısından daha fazlası Cumhuriyet İttifakı'nda veya başa baş. Bu ne demektir? Halkımız, büyükşehir belediye başkanı olarak verse dahi, ilçeleri yine AK Parti'ye verdi" diyerek hem kitlesini teskin etmiş hem de seçimlerin sunduğu tablonun özetini geçmiştir. CHP-İYİP ittifakında ise zafer havası söz konusudur. Kazanılan büyük şehirler zafer havası için

yetmiş ve hatta artmıştır.

Tayyip Erdoğan'ı 31 Mart yerel seçimlerinde en çok sevindiren ise T. Kürdistanı'nda çıkan "kimi sonuçlar" olmuştur. Balkon konuşmasında Rojava'nın işgaline dair söylemlerini yineleyen Tayyip, Bitlis, Ağrı, Muş, Şırnak ve kimi ilçelerde ortaya çıkan sonuçlar üzerinden HDP'nin gerile-

olduğunun işaret fişekleri atılmıştır. Seçim sonrası yürüyen hile, yeniden sayım, "FETÖ, PKK" destekli kazanç, "sokakları harekete geçirme" girişimi gibi AKP-MHP argümanları bahsettiğimiz ilk andan itibaren kuşatma altına alma hamlesinin silahlarıdır. Bu süreç ilerledikçe tırmanarak, keskinleşerek devam edecektir.

bir unsur değildir. Egemen sınıf klikleri arasındaki değişen güç dengelerinin yansıdığı bir arena konumundadır. Bizim gibi ülkeler için bu daha da geçerlidir. Bu yerel seçimler vesilesiyle gerçekleşmekte olan da budur. AKP-MHP ittifakının izlediği politikalar, ekonomi yönetimi, bölgesel politikadaki yetenek yitimi, Kürt meselesinde belirlendiği rota göz önüne alındığında yönetme sorununda daha derin krizlere savrulması kaçınılmazdır. Bu bağlamda zayıflaması, klikler arası dengede sürecin aleyhine işlemesi de devam edecektir.

Egemen sınıflar arasında güç dengelerindeki oynama ya da değişimin yavaş da olsa devam ettiğini bu seçim sonuçlarıyla tespit etmek mümkündür. Egemen sınıf kliği AKP-MHP'nin "beka sorunu", "Kürt düşmanlığı" odaklı, esaslı Ortadoğu eksenli gelişmelerin yarattığı kaygı ve endişeye

diğini, mevcut politikalarına "Kürt kardeşlerinin" destek çıktığına dair okumalar yapmıştır. Büyük hileler, yoğunlaştırılmış faşist baskılar ve odaklanmış asker-polis oylarıyla elde edilen seçim sonuçlarını Kürt düşmanlığında psikolojik bir argümana çevirerek, şovenist kampanyayı devam ettirmiştir. Özellikle medyada kayımların ortaya çıkan sonuçlarda etkili olduğu gibi faşist aklın üreteceği teoriler üretilmekte, seçim sonuçları da Kürtleri kuşatma politikasının bir aracına çevrilmeye çalışılmaktadır.

## AKP VE TAYYİP'İN YAŞADIĞI EROZYONA KARŞIN GÜÇ DENGELERİNDE ESASLI DEĞİŞİME ELVERMEYEN NESNELİK

Büyükşehirlerin kaybedilmesini ilk sindiren Tayyip Erdoğan olmuştur. Ancak sindirirken "sandıklarda hırsızlık olduğu" gibi komik gerekçelerle şimdiden CHP-İYİP ittifakı ve seçilen belediye başkanları kuşatmaya alınmış, önümüzdeki sürecin ne kadar çetin ve sıkı bir mücadeleye gebe

24 Haziran seçimlerinde bir miktar zayıflayan AKP-Tayyip kliğinden emperyalistlerin ve egemen sınıfların bir kırt daha desteği çektiği bu seçimlerle ortaya çıkmıştır. Türk komprador burjuvazisi ve toprak ağalarının sınıfsal çıkarlarını emperyalist sisteme olan bağlılık esaslarına uygun olarak gerçekleştiren AKP-Tayyip kliği, siyasal yaklaşımlarıyla özellikle bölgesel çapta yarattığı kısmi kriz ve sorunlarla, ekonomiyi yönetmede gösterdiği kimi sorunlarla siyasal krizi derinleştiren bir sürecin faktörü konumundadır. Her ne kadar ABD-AB emperyalist sisteminine bağlılıkta esaslı sorun yaratmasa da onun sınırlarını zorlayan tutumlarla, Rusya ile olan çelişkilere yaslanma hamleleriyle "güven kaybeden" bir duruma neden olmuştur. Bu durumda esaslı bir sorun olmasa da parça parça zayıflamasına neden olan sonuçlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Nihayetinde şu konuda net olunmalıdır: Seçimler asla egemen sınıf klikleri arasındaki güç dengelerini belirleyen

dayalı çizgisi çeşitli biçimlerle devam edecektir. "Barışçıl" ya da "saldırgan" politik yöneliminin esaslı Kürt ulusal mücadelesini zayıflatmak, Kürt ulusal kazanımlarını baskı altına almak ve kendi "bekası"na zeval getirmeyecek bir şekilde kontrol etmek, bu denklemde belirleyen ulus olma konumunu bir şekilde ve "ne pahasına olursa olsun" devam ettirmek olacaktır. Bu Türk hakim sınıflarının Kürt ulusal sorununda temel referansı ve çıkarıdır. Burada klikler arasında bir anlaşmazlık söz konusu değildir. Ancak her bir kliğin barışçılık ve "saldırganlıkta" oynadığı roller vardır. Bu bağlamda klikler arası ilişki ve güç dengelerinde de oynamalara, değişimlere gebe bir süreç söz konusudur. Zira Kürt meselesini sürekli ve kesintisiz "zora dayalı" saldırılarla sürdürme olanağı, bölgesel dengeler açısından kolay değildir. TC Kürt hareketini kısırdığını düşünerek saldırılarının dozunu ve süresini uzatmaktadır. Ancak bunların her birini masada kazanımlarını daha







ileri düzeyde tutma hesabı ile de yapılmaktadır. Bu seçimler de bunun için bir olanak olarak görülmüştür. Ancak faşist ittifaklar arası gerginlik ve çatışmanın tırmanma eğilimi gösteren seçim sonuçlarında, Kürt hareketi silahlı, legal ve kitlesel gücüyle denklemede etkili olabilecek olanakları elinde tutmaktadır. Bu net bir şekilde görülmektedir. Bu gücün kolay kolay eritilemeyeceği de açık bir gerçektir.

### YALAN OLAN UMUTLAR, GERÇEK OLAN EKONOMİK-SİYASİ KRİZ

Türk egemen sınıf kliklerinin temsilcileri seçim sonrası esasta yüzünü ekonomik ve siyasi sorunlara dönmeye dair çağrılar da yapmıştır. TÜSİAD'ın dört yıl seçim olmamasını bir avantaj olarak gören ve verili dengeler içinde ekonomik krize ve siyasi krize odaklanmış bir sürece ihtiyaç olduğuna dair vurgusu seçim akşamı bir açıklama ile ilan edilmiştir. Dört yıl seçim olmayacağını Devlet Bahçeli, Tayyip Erdoğan ve Kemal Kılıçdaroğlu da ifade etmiştir. Tayyip Erdoğan "serbest piyasa ekonomisine bağlılığını" balkon konuşmasında ifade ederken tek merkezden müdahale, yönlendirme, biçim verme ve yapısal reformlara devam edeceklerini de açıkladı. Kılıçdaroğlu ise ekonomideki sorunlarda kayıtsız şartsız "hükümete destek olacaklarına" dair taahhüdü verdi. Emperyalist sistemin zincirlerine sıkı sıkı bağlı olan Türk devletinin, süreçte tüm klikleriyle birlikte bunu daha da sağlamlaştırmaya dair seçim sonrası verdikleri sözler ve dayanışma vurgulu açıklamalar yarı-sömürge, yarı-feodal yapının egemenleri açısından şaşırtıcı olmamıştır.

Ancak Türk hakim sınıflarının emperyalist sisteme bağlı-bağımlı yapısı ve yapısal kriz cenderesindeki siyasal-e-

konomik-sosyal karakteri, önümüzdeki süreçte ne yaparlarsa yapsınlar yaralarını sarmakta zorlanacaklarını, halk yığınlarına sürekli daha güçlü ve komplike saldırılarla yapısal ve dönemsel krizlerine çözüm arayacaklarını göstermektedir. Pasta sürekli küçülürken, ilk etapta bu pastadan emekçilere düşen küçük payların kısılmasında ortaklaştıkları görülmektedir. Daha sonra ise aralarındaki paylaşımında kıyasıya bir mücadele ve savaşım içinde olacaklarının işaretini vermektedirler. Bu da çatışma ve gerginliğin, sert vuruşmaların habercisi niteliğindedir. Özellikle büyükşehir belediyelerinde dönen büyük rantlarla bu kapışmanın daha dinamik ve sert bir hal alacağı açıktır.

Bu anlamda önümüzdeki süreçte seçim yok, istikrara odaklı "yönetişimi içeren" bir yaklaşımın hakim olacağı söylemleri, "uzlaşma" beklentileri sadece politik miyopluk olarak değerlendirilebilir. Önümüzdeki dönem her şeye gebe olan, güç dengelerinin sancılı değişim arayışının içinde çatışmanın olabildiğince sertleşeceği, ittifak blokları arasındaki sorunların da kaçınılmaz olacağı, yeni siyasi figürlerin yer kapmak için fırsat kolladığı bir süreç yaşanacaktır. Seçimler egemen klikler arasındaki ilişkide bir istikrar değil istikrarsızlık habercisi olmuştur.

### KAZANILAN BÜYÜK ŞEHİRLER, İŞTAHI KABARAN REFORMİSTLER!

Seçimler, devrimci-demokratik ilerici güçlerin ittifak arayışları açısından ise gericiliğe karşı tavizlerin verildiği, kitlelerin faşizme karşı odaklanmasında başarının elde edilemediği bir düzlemde gerçekleşmiştir. Özellikle büyük şehirlerde devrimci, demokratik, ilerici, anti-faşist kitle gerici-faşist CHP-İYİP bloğuna ciddi düzeyde an-

gaje olmuştur. Sadece kitlelerle sınırlı kalmamıştır bu durum. Reformist, meclis içi "sol, yurtsever" kesimin bu bloğa kayıtsız bir şekilde tabi olduğu, AKP-Tayyip karşıtlığının yüzü suyu hürmetine diğer gerici kliğe des-

tek olduğu ve kitleleri buna yönlendirdiği görülmüştür. Beyoğlu'nda ÖDP Genel Başkanı Alper Taş, HDP bloğu ve yerelerde bir çok devrimci-demokrat kesim "sol blok" adı altında CHP-İYİP ittifakına yedeklenmiştir. Bu kitlelerde ciddi bir bilinç kırılmasıdır. Özellikle büyük şehirlerde bu ittifakın kazanımla çıkması, söz konusu toplumsal kesimlerin tercihlerine daha sıkı sarılmasına neden olacak bir zemin yaratmıştır. Seçimleri her şey gören yaklaşım bu seçimlerde adeta en parlak, en etkili, en güzel sürecini geçirmiştir. "Bahar havası" estiren bu anlayış, tüm olanaklarını ve gücünü seferber ederek kitlelerde "zafer" havasının yaşanmasını sağlamıştır.

Bu reformist, tasfiyeci çizgi "hani seçimlerle bir şey değişmiyordu, bak bal gibi de oluyormuş" propaganda-sına, elde edilen büyük şehirler üzerinden başlamıştır. Mansur Yavaş gibi azılı bir faşistin ve gerici-faşist Ekrem İmamoğlu'nun alternatif olması ise bu cenahın şimdilik umrunda değildir. Bu seçimler, bu cenah için parlamentarizmin girdiği komadan bir nebze olsun kurtulması için umut ışığı yaratmıştır. Şimdi daha güçlü şekilde sistem içiliğin, reformizmin, parlamentonun, iyileştirmelerin her şey olduğunun propagandasına maruz kalacağız. Sandıkları daha güçlü sahiplenin, barış içinde bir arada yaşama olanaklarını zorlayınız, siyasal karşıtlık ve çelişkileri daha iyi örtünüz, kitleleri karşıtlığa değil uzlaşmaya ikna ediniz vb. çalışmalarını hız kazanacaktır. Halka ait olmayan "başarı" halka kendisininmiş gibi gösterilecek, halkın çıkarlarını temsil etmeyenlere halkın destek vermesi salık verilecektir. Şimdi yeniden faşist kliklere yedeklenme arzusuyla yanıp tutuşan, uzlaşma için ölümü göze ala-

cak, sistemde iyileştirme sağlayarak sömürünün-faşizmin-ezen Türk ulus ayrıcalıklarının yeni şekilde korunması için kuşanmaya ve meydanlara çıkmaya hazır liberal-burjuva anlayışların parlayacağı günlerdir. Eski gibi TV ekranlarında sürekli boy vermeseler de sureti haktan görünüp halk güçleri içinde fikirlerini özgürce yayma, örgütlenme olanakları olacaktır. Halkın sınıfsal çıkarlarına uygun olmayan, ezilen Kürt ulusunun ulusal bağımlılığının kısmi kazanımlarla devamını sağlamaya hizmet eden fikirler demokrat-ilerici-yurtsever-anti faşist kitle içinde özgürce hareket alanı bulacaktır. Bu seçimlerin halk güçleri içinde tasfiyeciliğe ve reformizme böylesi bir zemin hazırladığı, bu tehlikenin tüm yüzünü gösterdiği gözden kaçırılmamalıdır.

Komünistlerin genelde boykot taktiği ile girdiği özeldir Dersim'de dost güçleriyle "Devrimci Güç Birliği" ittifakıyla seçimlere katıldığı bilinmektedir. Bu noktada komünistler Dersim'de gücü ve olanakları ölçüsünde, kendi politik amaçlarına denk düşen bir çalışma örgütlemeye çalışmıştır. Ancak sandığa yansıyan sonucun bir başarısızlığı içerdiği, kitlelerin somut desteğini örgütlemeye yetersiz kaldığı görülmüştür. İttifak güçlerinin kendi tabanını kontrol etme ve yönlendirmede politik çizgilere de teka-bül eden sorunlar yaşadığı görülmüştür. Bu bağlamda komünistler, hem dostlarıyla hem de kendi içinde bu tabloyu değerlendirip sonuçlar çıkararak seçim sürecindeki yetersizlikleri ve olumsuzlukları açığa çıkaracak, elde ettiği derslerle sürece odaklanacaktır.

Önümüzdeki günler egemen sınıfların seçim ikliminden hızla sıyrılarak, ekonomik-siyasi kriz koşullarında saldırılarını hangi biçim ve düzeyde hayata geçireceği hesaplarıyla halka yöneleceği bir süreç olacaktır. Faşist diktatörlük bölgesel düzeyde işgalciliği ve askeri saldırganlığından geri adım atmadan, emperyalist dengeleri gözeterek ve ona angaje olarak; içerde ise hak ve özgürlüklerin, örgütlenme olanaklarının daraltıldığı bir bütünlük içinde hareket edecektir. Bugün özellikle örgütlenmek, halk güçlerini devlete karşı mücadelede dayanıklıktan kurtaracak, buna ikna edecek yönelim belirlemek ve bu yönelime seferber olmak esas görevdir. Doğru politika, devrimci politika, siyasal karşıtlığı devlete karşı öfke ve kinle yoğuran sınıfsal duruş hayati derece önemlidir. Bu yetenekler ise komünistler de vardır. Bizi bekleyen süreç ve süreci karşılayacak duruş budur.



# Kendimizi Yenileyerek Kitlelerle Sıkı Bağlar Kuralım

**E**n temel sorunlarımızdan biri de kitleleşme sorunudur. Yüzeysel bir göz atıldığında bile bu sorunun önemi kendisini belli ediyor. Emperyalist-kapitalist sistemin yarattığı onca sorunu, sömürü ve talanı; sefalet içindeki yaşam koşullarına ve çevre-yaşam alanlarının tahribatına karşı koşulların oldukça uygun olmasına rağmen kitleleşememe, tartışılması gereken bir sorun olarak karşımızda duruyor.

Enternasyonal deneyimler ışığında somut pratiğin analiziyle faaliyetin önünü açacak sonuçlar çıkarılmasını sürecin kendisi de dayatıyor. Kitle çalışmalarımıza dair mevcut düşünüş kalıplarının ve çalışma tarzının ötesine geçilmesi, kendi prangalarımızdan kurtulmak açısından da oldukça önemlidir. Kitleleşme sorununun objektif koşullarından ziyade subjektif koşullarda kimi önemli noktalara değinmeyi gerekli görüyoruz.

Önder yoldaş proleter devrimci çalışma tarzının üç ana ilkesi olduğunu belirtir: "Teori ile pratiği kaynaştırmak, kitlelerle sıkı bağ kurmak, özeleştiriyi yapmak." Dikkat çekmek istediğimiz nokta kitlelerle sıkı bağ kurma vurgusudur. Zira kitleleşme ve kitle çalışmasının devrim ve devrimci mücadeleye için taşıdığı anlam önemlidir. Kitlelerle sıkı bağ kurmak bir bütün devrim sürecinin ve devrimden sonraki sürecin de en önemli sorunudur.

"Devrim kitlelerin eseri olacaktır" dediğimizde kitlelere ulaşmak ve bunun için kitle çalışmasının öneminden de bahsediyoruz demektir. Bu durumda merceği kitle çalışmasına odaklamalıyız. İhtiyacımız olan soyut çıkarımlardan, genel kabullerden ve klişe belirlemelerden ziyade somut durumun analizidir. Tartışılması gereken tam da kendi gerçekliğimizdir.

Hedef kitlemiz olarak belirlediğimiz temel nokta devrimden çıkarı olan ve devrime en yakın olan ezilen sınıf ve kesimlerdir. İşçi sınıfı, köylüler, Kürtler, Aleviler, kadınlar, LGBTİ'ler, göçmenler şeklinde sıraladığımız bu kesimlere dair daha ayrıntılı araştırma ve incelemeyi gerekli kılan bir süreç yaşıyoruz. Bunu bir ihtiyaç olarak doğuran en önemli etkenlerden biri de kitle çalışmalarımızda istenilen sonuç-

sanayide krizden, politikada savaştan başka araç yoktur." (Lenin, Seçme Eserler, Cilt V)

Savaşları koşullayan bir sürecin içindeyiz. Bu süreç bir yandan baskıcı yönetimler; ırkçı-şoven-milliyetçi bir dalga yaratırken diğer yandan ise kitlelerde alternatif arayışını ve örgütlenme zeminini yaratır. Dolayısıyla Proletarya Partisi ekonomik ve politik

li değil. 12 Eylül AFC'si ile başlatılan neo-liberal politikalar kesintisiz uygulandı. Kırdan şehre göç dalgası yaşandı. Göç eden nüfusu istihdam edecek alanlar olmadığından gecekonduya yığılan nüfus sefalet içerisinde bırakıldı. İşsizlik, yoksulluk ve açlık her geçen gün arttı. Aç ve yoksulluk içinde yaşayanların sayısı 16 milyonla ifade ediliyor.

Egemen sınıfların eskisi gibi yönetemediği, ezilen kesimlerin de eskisi gibi yönetilmek istemediği bir süreç yaşanıyor. Egemen sınıflar yönetebilmek için her geçen gün baskıya, şiddete daha fazla başvuruyor. Bu açıdan OHAL Türk hakim sınıfları için bulunmaz bir velinimet oldu. O yüzden Erdoğan darbe girişimini "Allah'ın bir lütfü" olarak niteledi; onlarca grev ertelendi; ilerici, demokrat, devrimci kurum ve kuruluşlar kapatıldı; işçi sınıfı, ezilen kesimler ve devrimciler üzerinde Demoklesin'in kılıcı gibi kullanıldı.

Bu genel panorama objektif koşulların örgütlenme ve kitle hareketi yaratma zemininin güçlü olduğunu da gösteriyor. Gezi Direnişi ile geniş kitlelerde açığa çıkan öfke de alternatif arayışların öfkesidir. Dört bir yandan abluka altında olan kitleler seçim oyunları ile düzen içinde tutulmaya çalışılıyor. Süreç kendiliğindenci hareketleri ortaya çıkarıyor. Gezi Direnişi bunun en somut örneği olarak yaşandı. Geniş kitlelerin her türlü baskıya ve saldırılara karşı alanlara çıkması öfke ve tepkisini, eskisi gibi yönetilmek istemediğini haykırmaya açıktır. Fakat hareketin niteliğinin, önder yoldaşın vurgusuyla "bilinçli siyasi bir mücadele" (bilinçten kasıt proleter ideolojiyle donanmış iktidar perspektifli siyasi mücadeledir) olmayıp kendiliğinden



ca ulaşamama, kitleleşemememizdir.

1970'lerde yakalanan ivme ile bugünkü durum arasındaki fark geniş kapsamlı etken ve nedenler özgünlünde değerlendirilmelidir. Fakat konumuz açısından kapsamı daraltıp hedef kitlemiz ve kitle çalışması aralığında geçmiş deneyimlere baktığımızda faydalı sonuçlara ulaşacağımız düşüncesindeyiz.

Emperyalist-kapitalist sistem çoklu krizler içerisindedir. Krizler çözüldükçe savaş gerçeği daha çok yaklaşmaktadır. 2008 krizi atlattı; ABD'nin hakim gücü zayıfladı. Sistem sorunlarını çözecek güçten yoksun; bir hegemonya krizi söz konusu. Neo-liberalizm adı verilen sermaye birikim sürecinin miadını doldurdu; tartışılıyor; yeni bir birikim modeli henüz ortaya çıkarılmadı ve emperyalistler arası "denge" bozulmaktadır. "Kapitalizmde bozulan dengenin geçici olarak yeniden kurulması için

şartların yaratacağı sürece hazırlıklı olmak zorundadır. Böylelikle kitlelere, kitlelerin hareketine yön verilebilir, sürece yanıt olabilir.

Neo-liberalizm denilen sürecin en önemli saldırılarından biri kitleleri örgütsüzleştirmektir. Üretim sürecinin parçalanması, esnek üretim ve taşeron sistemi işçi sınıfının örgütlenmesi önünde önemli engellerdendir. İdeolojik-politik alandaki saldırılar geniş kitleleri örgütleyecek olan politik örgütlerin savrulmasına yol açtı. Liberalizm, reformizm ve revizyonizm tasfiye sürecindeki ana düşünceler oldu.

Kapitalist sömürü ve talanın her alanda yoğunlaşması, dünya genelinde işsizliği, yoksulluğu ve açlığı kronikleştirdi ve kitlesel hale getirdi. Göçmenlik sıradan hale geldi. Dünya genelinde göçmen sayısı 65 milyona ulaştı. Türkiye'de, savaş nedeniyle üç milyonu aşkın göçmen bulunuyor.

Türkiye somutunda durum çok fark-





bir mücadele olması, görülmesi gereken önemli bir ayırım noktasıdır.

İşçi sınıfı başta olmak üzere geniş kitlelerdeki eylemsellik durmuş değil. OHAL'in grev yasaklarına ve sendikaların uzlaşmacılığına rağmen grev kararları, enerji santrallerine karşı köylülerin yaşam alanlarını korumak için direnmesi ve ulusal sorun kapsamlı Kürt halkındaki devrimci dinamikler belli başlı eylemselliklerdir.

Fakat tüm bunlar devrimi gerçekleştirmeye yetmez. Sınıf bilinçli proleter ideolojiyle donanmış, iktidar perspektifine sahip öncü ve örgütlü bir politik özne olmadan en güçlü kitle hareketleri bile kendiliğindenci hareketin ötesine geçemez. Kapitalizmin krizinin derinleşmesi, yoksulluk ve sefaletin artması, kitle hareketlerinin yükselmesi tek başına devrimi getirmez. Önder yoldaşın vurgusuyla Proletarya Partisi'nin önderlik ettiği "sosyalist siyasi mücadele" olmadığı sürece kapitalist sömürü düzeni ve burjuva iktidarları altüst edilemez. Onca krize, sefalete ve harekete rağmen kapitalizm yeniden ayağa dikilir.

Tam da bu noktada kitle çalışmasının önemi her zamankinden daha fazla ön plana çıkmaktadır. Oldukça hareketli, tepkili, içten içe kaynayan, alternatif arayan öncüsüz ve örgütsüz bir kitle gerçekliği var önümüzde. Me-sele kitleleri, sorunun asıl merkezine yönlendirecek bir örgütlenme faaliyetine yöneltmekte yatıyor. Kitlelere gitmenin ve onlardan öğrenmenin manası da budur özünde.

İhtiyacımız olan nasıl bir yönelim, pratik-politika içinde olacağımızdır. Bunu belirlemek ancak somut tahlillerle mümkündür. 1970, '80, '90'lardaki kitle yapısı ile bugünkü kitle yapısı aynı değildir. Sömürü ve yoksulluğun özü aynı kalırken bugün biçimsel farklar taşıyor. En bariz fark o günlerdeki geniş kitle çıkarını devrimde görürken bugün düzen içine hapsolmuş durumda. Barınma sorunu, gecekondulaşma olarak belirirken bugün ev kirası biçimini almıştır. Alevilerin, ayırımı, baskıcı, asimilasyon uygulamaları karşısında yüzü devrime dönükken bugün bu tehdit AKP ile yeni bir biçim almasına rağmen yüzü büyük oranda CHP'ye dönüktür. Kürtler, ulu-

sal sorunun çözüm gücü olarak ulusal hareket etrafında toplanmış durumda. İşçi sınıfı o günlerde olduğu gibi bugün de sarı sendikaların etkisi altında. Köylülük tasfiye politikalarıyla şehirlere yığılmak isteniyor.

Geçmişten günümüze hedef kitlemiz olan ezilen kesimlerden devrime en yakın olanlarının genel durumu böyledir. Bu tabloda belirleyici pay Proletarya Partisi'nin oynaması gereken rolü oynayamamasıdır. Reddedilemez gerçekliğimizdir. Tartışma konusu bu gidişata son vermek olmalıdır.

Sorulacak soru nasıl bir kitle çalışması olmalıdır. Yıllardır sürdürmüş olduğumuz kitle çalışması belli bir düşünüş kalıbı, alışkanlık, kolaylık ve isteksizlik gibi sonuçlar da doğurdu. Öyle ki kitle çalışmamızın legal sınırlara hapsolan ve yer yer liberalizme kayan bir hatta evrildiğini görüyoruz. Teorimiz geniş kitleler derken pratiğimiz Aleviler ve Kürtler ile sınırlı, İstanbul ve Dersim'e sıkışmış durumda. Geniş kitle tanımı tüm ezilen kesimleri kapsayan bir tanımlamadır. Ve pratik-politika buna uygun olmak zorundadır. Ezilen-sömürülen kesimler sadece Aleviler ve Kürtlerden oluşmuyor. Aleviler ve Kürtler ezilen kesim içinde en ezilenlerdir. Ezilen kesimler tanımını yeniden ve daha kapsayıcı yapmak, kitle çalışmasındaki dar düşünüş kalıplarını yıkmak zorundayız. Öncelikle kendi pratiğimizi ve bu pratiğe yön veren düşünüş tarzımızı sorgulamalıyız. Dar pratiğimiz (belli bölgelere ve kesimlere sıkışan), hazır kitlecilikle, alışkanlıklarımızla sınırlanmış düşünüşümüzü masaya yatırmalıyız. Düşüncemizde yeni ufuklar açmalı, pratiğimizi güçlendirmeliyiz.

Ezilen kesimler düzenin sınıfsal, ulusal, cinsel, dinsel biçimleriyle ezdiği-sömürdüğü kesimlerdir. Ezilen ulus ve mezhebin olduğu kadar ezen ulus ve mezheplerde de ezilen kesim vardır. Kitlelere yönelik yaklaşımda temel nokta sınıfsal bakış açısıdır. Nesnel olarak sömürülen emeğini satarak geçinenler devrimden çıkarı olan kesimdir ve bizim içimizdedir. Öznel olarak emeği ile geçinenlerin yaşam tarzları, inançları, kültürleri bizim gündemimiz değildir. Yani sırf inancından yaşam tarzından dolayı kitle çalışması yapmamak devrimci değildir. Çıkış noktamız sömürü, yoksulluk ve sefalettir. Dolayısıyla kitle çalışmamıza yön veren bakış açısı sınıfsal olmak zorundadır. Sünni kesim ezen mezhep olması nedeniyle sistemle çelişkisi olmayan, tamamı zenginlerden oluşan, sömürülmeyen yoksulluk

sorunu olmayan kesim olarak görülemez. Nüfusun büyük bir bölümünü Sünni halkımız oluşturuyor. Bu kesim içinde kapitalizmin hükmü geçerlidir. Bir avuç Sünni zengin olurken (Ki bunlar AKP etrafında toplanmıştır) büyük bir bölümü yoksuldur. Dolayısıyla doğrudan hedef kitlemizdir. Aynı durum şovenizm ve milliyetçilikle zehirlenmiş Türk ulusuna mensup halkımız için de geçerlidir. Geçmişten bugüne süregelen bilinçli ya da bilinçsiz Sünni halk içinde çalışmamaya dair yanlış algı ya da düşünüş tarzını kırmalıyız. Sünni halkımızın yoksulluk ve sefalet içindeki yaşamına rağmen düzen partilerine gitmelerinin, bizlere mesafeli durmalarının en önemli nedeni din-inanç konusu değildir. Bizim pratiğimize yansıyan, onları hedef kitle olarak görmeyen, sorunlarıyla da dolaylı olarak ilgilenen pratik politikamızdır. Sünni halkımızla karşılaşacağımız en çetrefilli konu din-inanç konusudur. Din, bugün için bizim politik mücadele alanımız değildir. Kaçınılmaz olan din tartışmasındaki yaklaşımımız ise politik muhtevalı olmalıdır. Engels'in vurgusuyla bir "egemenlerin dini" bir de "ezilenlerin dini" vardır. Sünni halkımızın dini duygularını da sömürüyorlar. Egemenlerin dini iktidar ve kâr merkezli bir dindir. Bizim yaklaşımımız din-inanç merkezli değil sınıf merkezli olmalıdır. Dini değil işsizliği, yoksulluğu, açlığı tartışmak zorundayız.

Kitle çalışması kapsamında bugün önümüzde duran görev ezilen kesimlerin tek tek mevcut durumlarıyla ilgili analizler yapmaktır. Kitlelerin yaşadığı sorunları belirlemek, sorunlara çözümler üretmek, sorunlar etrafında kitleleri örgütlemek ve sorunun asıl merkezine yönlendirmek açısından somut durum tahlilleri çalışma tarzımızın bir parçası haline gelmelidir. Kitlelerin sorunlarına vakıf olmayanlar, kitlelerdeki değişimi-dönüşümü bilmeyenler-görmeyenler, somut politika da üretemezler. Üretim sürecinin parçalanmasına dair nasıl bir örgütlenme yapılacağı, Alevilerin CHP'ye yönelmesinin nasıl durdurulup, geri kazanılacağı, semtlerdeki en acil sorunlar, ancak somut durum tahlilleriyle ortaya çıkacaktır.

Alanlarımıza kitle çalışmasının genel seyrini, düşünüş tarzımızı, alışkanlıklarımızı gündem yapıp tartışalım. Amatör ruh ve profesyonel çalışma tarzını oturtalım, kitlelerden kitlelere söylemini ete kemiğe büründerelim.



## 47. Mücadele Yılında

## PROLETARYA PARTİSİ YOLUMUZ

**D**ünya tarihinde meydana gelen bazı olaylar, kısa süre içerisinde olup bitmesine rağmen, kendisinden sonraki zamanları; toplumsal, siyasal, ekonomik ve kültürel bakımdan etkileyen olaylar olması bakımından, devrim niteliği taşıyan değişimler kapsamında değerlendirilir.

En bilinen adıyla "68 dönemi, kuşağı", bu devrimsel niteliğin göstergelerinden biridir. Türkiye Devrimci Hareketi'nin temellerinin atıldığı süreç, toplumsal yaşama direkt etki eden öğrenci olaylarından, tepkilerinden çıkıp, toplumun her alanına yayılan, dolayısıyla toplumsal yaşamda köklü değişimlere yol açmasa da siyasal yönelimleri, kültürel yaşama etkileri, yeni açılımlara zemin hazırlaması ve buna daha hızlı bir ivme kazandırması açısından tarihi bir yerde durmaktadır. Üzerinden yarım asır gibi bir süre geçmesine rağmen, hala bu süreçten öğrenmeye, pratiğimizle bütünleştirmeye ve dersler çıkarmaya ihtiyaç duymaktayız.

Özellikle 60'lı yılların sonu, tüm dünyada öğrenci hareketleriyle başlayan ve bir süre sonra mevcut iktidarları sarsan, korkutan eylemlere ve hareketlere sahne olmuştur. İkinci emperyalist paylaşım savaşından sonra ABD, dünya pazarına hızlı bir şekilde yelken açıp, sermaye akışına ve bu akışın yönüne kendi lehine farklı bir boyut kazandırmıştır. Ekonomideki bu değişiklik bir taraftan kendini açık bir şekilde belli ederken diğer taraftan ülkelerin ekonomik düzeylerini de ciddi bir şekilde etkilemiştir. Daha fazla bağımlılık, daha fazla üretim ve dolayısıyla daha fazla sömürü olarak yansıyan bu müdahaleler, karşı muhalefetin yükselmesini engellemek için anti-demokratik uygulamaların artmasına da neden olmuştur. Doğallığında tüm bunlara karşı ciddi tepkiler oluşmuş, hak alma mücadelesi gelişmiştir. İşte böyle bir süreçte Çin'de ateşlenen Büyük Proleter Kültürü Devrimi'nin etkisi başta Fransa ve Almanya olmak üzere, dünyanın dört bir yanında gençlik eylemlerine ilham olmaya başlamıştır.

Türkiye'de de durum diğer ülkelerden farklı değildir. Egemen sınıfların politikaları; işçileri, köylüleri, öğrencileri, kısacası toplumun tüm kesimlerini ciddi derecede etkilemekte; işçi ve emekçiler yoğun bir sömürü, yoksulluk ve açlık cendresine sıkıştırılmaya çalışılmaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de bu saldırılara ilk tepki, öğrenci gençlik içinden gelmiştir.

O dönemin öğrenci gençlik eylemlerinin ilk ortaya çıkış şekli, gençliğin üniversite içi sorunlarına dönük yapılan boykotlardır. Bu sorunların başında kitap sorunu gelmektedir. Daha sonra öğrenci gençlik kendi demokratik taleplerini halkın demokratik talepleriyle bütünleştirmeye başlamıştır. Çıkış noktası öğrenci hareketi olmasına rağmen eylemler zamanla toplumsallaşmış ve yeni bir sistem arayışı içerisinde anti-emperyalist mücadele ile birlikte gelişmiştir. Türkiye '68'inin dönüm noktalarından birisi, öğrenci hareketinin kendi içerisinde siyasal olarak aşılması ve içinden siyasal karakterde, radikal ve örgütlü hareketlerin çıkması olmuştur. Bu dönem aynı zamanda THKP/C ve THKO'nun kuruluşu ve '71 Silahlı Devrimci Çıkışı' yaratılan sürecin başlangıcı olmuştur.

Proletarya Partisi'nin ortaya çıkışı

Öğrenci eylemleri; üniversite işgalleri ve sokak eylemleriyle yeni bir aşamaya geçmiş; özellikle 6. Filo eylemiyle anti-emperyalist bir boyut kazanmanın köşe taşları örülmüştür. Bununla sınırlı kalmayan öğrenci hareketi, sosyal ve siyasal sorunlara da aktif olarak dahil olmaya başlamıştır. 68 Kuşağı içinden çıkan kadro ve önderler, toplumun her alanında gelişen tepkilerin, eylemlerin yanında ve içinde yer almaya başlamışlardır.

Diğer yandan köylüler, ağa-patronlara karşı toprakların eşit dağıtılması veya üretenin toprağa sahip olması talebiyle toprak işgalleri ve çeşitli eylemler yapmaktadırlar. Yine işçi sınıfı, sömürüye, iş saat-

lerinin uzunluğuna, güvencesiz çalıştırılmaya karşı direnişe geçmekte, 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi örneğinde olduğu gibi ciddi, sarsıcı eylemler örgütlemektedir.

Bu dönemde Dev-Genç, FKF (Fikir Kulüpleri Federasyonu) gibi örgütlülükler oluşturulurken, bu örgütlülüklerin içinden devrimci önderler çıkmıştır.

ortaya çıkan ayrışmada Millî Demokratik Devrim (MDD) tezini savunan kesimde yer alır. İşçi-Köylü Gazetesi'nin İstanbul'daki bürosunda çalışan Kaypakkaya yoldaş, Aydınlık ve Türk Solu dergilerine yazılar yazar.

Aydınlık içinde meydana gelen ayrışmada Doğu Perinçek'in başını çektiği PDA kanadında yer alır ve 1972 yılına



Deniz Gezmiş, Mahir Çayan, İbrahim Kaypakkaya gibi devrimci önderler, nerede bir eylem ve etkinlik varsa orada yer almış, bizzat birçok eylem ve etkinliğin örgütleyicisi olmuşlardır.

Bu sürecin öznelerinden olan İbrahim Kaypakkaya yoldaş 1967 yılında 9 arkadaşıyla birlikte Çapa Fikir Kulübü'nü kurar. O dönemde FKF ve TİP'in bir üyesi olarak çalışan Kaypakkaya yoldaş, daha sonra, FKF ve TİP içinde

kadar PDA saflarında çalışır. Bu süreçte kadar TİİKP içinde örgütlü bir kadro olarak çalışmalarını yürüten İbrahim yoldaş, mensubu olduğu partinin revizyonist, tasfiyeci, savaş kaçkını politika ve pratikleriyle açıktan mücadele etmiş, bu tartışmalar sonucunda programatik düşüncelerini netleştirmiştir.

TİİKP'e damgasını vuran oportünist-revizyonist çizgi, Marksist-Leni-



# J AYDINLATMAYA DEVAM EDİYOR

nistleri tasfiye etme aşamasına geldiğinde İ. Kaypakkaya yoldaş bir grup yoldaşıyla "Parti ile halkın çıkarları çakıştığında biz halkın çıkarlarını esas alırız!" TİKP'den ayrılıp Nisan 1972 yılında TKP/ML'yi kurar. 24 yaşında bilge bir kişilik olarak onu bu aşamaya getiren bir dizi gelişme ve araştırma-inceleme süreci olmuştur.

Kaypakkaya yoldaş, kimsenin cesaret edip adını ağzına almadığı bir dönemde, Kürtlerin bir ulus olduğunu, dolaşısıyla kendi kaderlerini tayin etme yani ayrı bir devlet kurma haklarının olduğunu ortaya koymuş ve Proletarya Partisi'nin örgütlenme çalışmasını başlatmıştır.

SSCB'nin SBKP modern revizyonist

Mao'nun düşüncelerini inceleyerek onu ülkemiz koşullarına uyarlamış; Türkiye ve T. Kürdistanı'nda, uzun erimli bir halk savaşıyla, kızıl siyasi iktidarlar kurarak, kırlardan kentlere doğru Demokratik Halk Devrimi'nin gerçekleşebileceği tespiti yapmıştır.

İbrahim Kaypakkaya, bizzat katıldığı Değirmendere köylülerinin toprak işgali ve özellikle 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nden büyük dersler çıkarmış ve yarı-feodal, yarı-sömürge faşist bir ülkede devrimin yolunun nasıl olacağını belirtmiştir. İbrahim Kaypakkaya ve yoldaşları, 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nden sonra şu belirlemeleri yapmışlardır.

"1- İşçi hareketi, solun çok büyük bir kesiminin orduya ve devlete dair beslediği hayallere ciddi bir darbe vurmuş, egemen sınıflar arasındaki çelişkileri keskinleştirmiş, devrimin dikkatini, reformcu- restorasyoncu bir eğilimden, devletin parçalanması esasına çekmiştir;

2- İşçi hareketi, Komünist Partisi önderliğindeki bir devrimin, şehirlerde toplu bir ayaklanmayla başariya ulaşamayacağını göstermiştir;

3- İşçi hareketi, partiye, illegal çalışmanın önemini ve ana kadrolarını, hiç vakit geçirmeksizin, milli zulmün gemi aziya aldığı Doğu Anadolu başta olmak üzere, çelişkilerin en keskin olduğu kırsal alanlarda seferber etmesi görevini hatırlatmıştır."

24 Nisan 1972 yılında bir grup yoldaşıyla birlikte, Malatya'nın Kürecik ilçesinde Proletarya Partisi'nin kuruluşuna önderlik eden Kaypakkaya yoldaş, Şafak revizyonistleriyle en keskin tartışmaları yürüttüğü silahlı mücadelenin adımlarını atarak pratikleştirmiştir. Komünist Partisi ve Halk Ordusu'nun bizzat bu mücadeleye içerisinde örgütleneceğini,

şekilleneceğini, gelişip güçleneceğini ortaya koymuş; savaşı savaşı olarak öğrenme ilkesinin en tutarlı savunucusu ve pratik uygulayıcısı olmuştur. Silahlı mücadele konusunda dönemin küçük burjuva örgütlerinden farklı olarak; fokocu bir ele alışı değil halk savaşı anlayışıyla bizzat Komünist Partisi önderliğinde bir savaş pratiğini örgütlemeye çabası içine girmiştir.

Kısa sürede hazırlık çalışmalarını bitirip, silahlı mücadeleye başlayan Parti, ne yazık ki, daha yolun başında ilk yenilgisini almış, başta kurucu ve kuramcısı İbrahim Kaypakkaya yoldaş olmak üzere ilk komutanlarından Ali Haydar Yıldız ve Meral Yakar'ı şehit vermiş, diğer birçok kadrosu da tutuk edilmiştir.

Ancak bir kez buz kırılmış, yol açılmıştır. Bu yol uzun ve meşakkatli bir yoldur. Geri dönüşü, tökezlemeyi, yılgınlığı kaldıramayacak bir yoldur. Bu yolda yenilgiler olacaktır. Ancak KP'nin rehber aldığı MLM biliminin ideolojik sağlamlığı, halka ve devrim olan inancı, halk savaşı stratejisinin engin deneyimleri bizlere miras olarak kalmıştır. Başkan Mao'nun; "yenilgi, yengi, yenilgi, yengi... ta ki zafere kadar" şiarı, yenilgi süreçlerinde çıkarılacak ilk dersin devrimci ısrar, irade ve inanç olduğunu ortaya koymaktadır. Proletarya Partisi dört genel sekreterini, yüzlerce kadro ve savaşıncısını yitirse, defalarca içten ve dıştan darbelense de 47 yıl boyunca her yenilgisinden dersler çıkartarak "aldığı solukla yokuşu aşmayı" başarmıştır. Bugün içinden geçilen süreçte Parti saflarında boy veren sağ tasfiyeci hizbin saldırılarıyla bir kez daha içten darbelenen Proletarya Partisi, içten ve dıştan gelen her türlü saldırıya rağmen düşmanın korkulu rüyası, ezilen emekçi halkın umudu olmak için savaşa ısrar etmekte ve devrim inancını büyütmektedir. Devralınan miras aynı ısrar ve inançla, daha gelişmiş, daha ileri bir bilinçle donanmış olarak yürümeyi emretmektedir.



ilk olarak adeta bir tabu olan Kemalizm'e eleştirilerini en keskin şekilde ortaya koyarak, onun karakterini, niteliğini doğru ve bilimsel bir şekilde tahlil etmiştir. Kemalizm'in faşizm olduğunu, dolayısıyla faşizme karşı mücadelenin ancak Komünist Partisi öncülüğünde verilecek uzun erimli ve silahlı bir mücadeleyle başarıya ulaşacağını ortaya koymuştur.

çizgisiyle sosyal-emperyalist bir yarıya dönüştürürken Çin'de dünya işçilerine, emekçi sınıflara ve ezilenlere umut olan, bu anlamıyla da Kaypakkaya'yı da ciddi şekilde etkileyen Büyük Proleter Kültür Devrimi gerçekleşmektedir. İbrahim yoldaş Başkan



# Yerel Seçimler, Sonuçları ve Ortaya Karışık Bir “Sol Yelpaze”

31 Mart yerel seçimleri “zafer halaylarının”, “artık nefes alabiliyoruz” çığlıklarının ve bunu halka yutturmanın bir aracına hızla dönüştürülmeye çalışılıyor. Bunda öncülüğü ise reformist cenah ve reformist eğilimlerle yelkenlerini dolduran devrimci-demokrat kesimler yapmaktadır. Buna dair sapmalar halkı krizin yarattığı çelişkilerle devrim için daha hızlı örgütlenme çabasına değil sisteme yedeklemeye götüren bir çizgide kararlaşılmaya götürmektedir.

Devlet, en basit anlamda sermayeyi elinde bulunduran hakim sınıfın diğer sınıflar üzerindeki baskı aracıdır. İktidar ve onun gücü de ekonomiyi elinde tutan sınıfa aittir. Farklı sermaye gruplarının farklı emperyalist gruplarla ilişkisi, onların çıkarlarını temsil ediyor oluşu, devletin niteliğini de biçimini de esasta değiştirmez. Devletin niteliği süreklilik arz ederken devlet yönetimindeki kliklerin hakimiyeti değişkendir. Gerektiğinde devlet çıkarları için kitleleri yönetme kabiliyetini yitirenler bir kenara atılır, yenileriyle değiştirilir. Egemen sınıfların, farklı kurumsal yapıları ve yönetim araçlarına dönemsel sahip olan kliklerin yer değişimi, devlette herhangi bir niteliksel değişime neden olmaz.

Devlet ve iktidar gerçeğinin çözümlenmesi, devrimci mücadelenin ve örgütlenmenin şekillenmesi açısından çok önemlidir. Devrimin görevleri, ancak devlet gerçeğine ilişkin doğru çözümlenmelerle ortaya konulabilir. Farklı çözümlenmeler, günün görevlerine ilişkin, tıpkı bugün yaşandığı gibi farklı sonuçlara neden olur. Kliklerin varlığı ve arasındaki çelişkiler ise esasen güncel siyasetin belirlenmesinde önemlidir. Devleti ve politikalarını bu kliklerin pozisyonları üzerinde değerlendirme kolaylığı günümüz reformist liberal solunun sözde çelişkilerden yararlanmak adına başvurduğu yöntemdir. Bu yapılırken en temel Marksist ilkelerden ve gerçeklerden kopuş sağlanır. Faşizm klikler arasında değişen bir olgu olarak görülür, kliklerden biri diğerinin alternatifi olarak sunulmaya başlanır.

Burjuva demokrasisi sermayenin diktatörlüğünden başka bir şey değildir. Ufku burjuva demokrasisi sınırları dı-

şına çıkmayarak düzene burjuva düzenin sınırları içinden bakanlar “AKP faşizmi” “AKP diktatörlüğü” “Erdoğan diktatörlüğü” gibi söylemler ile faşizmi bir devlet yönetim biçimi olarak değil AKP’nin politikası ile sınırlamaktadırlar. Devlet ve sınıf iktidarı teorileri üzerinden devrimci teoriyi tersyüz ettiklerinden ülkemizde faşizmi (onun sınıfsal niteliği, hangi sınıfların temsilcisi olduğunu yok sayarak) ve artan faşist saldırganlığı AKP ve Erdoğan’ın hırsları üzerinden açıklama ko-



laylığına düşmektedirler. Devamında “demokrasi” değerlendirmesinde de yanlış yaklaşımlara, yanlış sonuçlara ulaşmaktadırlar. Bu yanlışlar, sahiplerini egemen kliklerin bir bölümünü faşist görmemeye, onlarla demokrasi adına işbirliğine yönelmeye, “demokrasiye birlikte alan açma” ya kadar götürmektedir.

Faşizmin süregelen olduğu ülkemizde iktidar hedefinden bu anlayışlar çark etmiştir. Seçim sürecinde, sınıf mücadelesini geliştirmeye değil onun yerine temelsiz bir çoğulculuğa sarılarak sınıf uzlaşmacı, teslimiyetçi çizgide karar kılan yaklaşımlar gösterilmiştir. Bu anlayışlar, düzen içi bütün kurumların ve düzen siyasetinin “siyasi olarak eskimesine” yardımcı olmak yerine, burjuva liberal çizginin pragmatizmini kendisine ilke edinerek “Erdoğan-AKP faşizmini geriletme” söylemi üzerinden emekçiler içerisinde bu boş hayalleri yeşertmek için elinden geleni yapmışlardır. Emekçi ve ezilenlerin muhalif enerjisini bir kez daha egemenlere peşkeş çekerek, faşist devlete katkı sunmuşlardır.

Bugün adeta liberal-reformist solun

amentüsü haline gelmiş “AKP’nin geriletilmesi” mevcut iktidar blokunun karikatürü olmanın ötesine geçemeyen, yüz yıllık kokuşmuş ceset -bir dönem faşizmin kurucu unsuru başka bir dönem ‘ortanın solu’- olan faşist kimlikli CHP ve “iyi” bir faşist parti olduğu her kesimce bilinen İYİP bloğuna yedeklenerek “demokrasiye şans tanıyanlar”, kendisini var eden politik iklimden giderek koştuklarını, dinamiklerine günbegün yabancılaştıklarını görememekte görmek iste-

almaz. Çünkü reformist-liberal sol unutsa da egemenler bilmektedir ki emek, egemenliğini kurmak için şiddete başvurmak zorundadır. Devrimlerin kaldırıcı burjuva klikleri ile sandıklar da düzen içi demokrasi yarışları ile değil, şiddetle olacaktır. Devrim, Engels yoldaşın söylemiyle “... dünyanın en otoriter işidir. Devrim, nüfusun bir kesiminin iradesini ötekilere topla, tüfikle, süngüyle -otoriter araçlarla dayatmasıdır.”

Bugün giymeye çalıştıkları ayakkabıya uydurmak için ayaklarını kesen liberal solun seçimlere bakışı buyken, egemen sınıflar ise düzeniçi “muhalifet boşluğu”nu doldurma, toplumsal bir patlamaya yol açmadan düzeniçi yöntemlerle bir çıkış bulma çabası içindedir. Hayaller içinde yüzerek büyük işler başarmak isteyen yerel yönetim anlayışıyla “sosyalizm”in inşasının düzeniçi olanaklarla mümkün olduğu algısı yaratmaya çalışan, “devrimin” ve “inşanın” zor yoluyla olduğunu unutan, düzenin aşılmasını değil ona rıza gösteren, devrimci amaçları reformlara kurban eden, düzenin sivri uçlarının törpülenmesiyle ilgilenen liberal sol bu çabanın en ideal figüranıdır.

memektedirler. Düzen partilerinin kimin çıkarları için var olduğu orta yerdeyken ve tartışılmazken, kompador sermayenin ve büyük toprak ağalarının bir kanadının desteklenmesi ya da onlara destek çağrısı objektif olarak burjuvazinin yedek gücü, sınıf işbirlikçisi olmanın dışında başka bir anlam taşımamaktadır.

## SEÇİMLERİN BİR TÜRLÜ ÜSTLENMEDİĞİ ROL VE REFORMİZMİN BİÇARELİĞİ

Sorun sadece AKP ve başkanından kurtulmak olamaz; sorunu var eden düzendir ve sorun, bu düzenden kurtulmaktır. Hükümet değişimini faşizmden kurtuluş gibi gösterenlerden tutalım da yerel yönetimleri ‘halkın iktidarı’ olarak ele alan bir dizi çarpık anlayış ve sapmalar yığını arasında seçimlere yüklenen stratejik anlam doğrultusunda seçimler tüm reformist liberal düzen içi anlayışların politikalarının ana gövdesine oturmaktadır. Bu hapsoluştur ve bu hapsoluş sadece AKP’nin değil düzenin de en güçlü dayanağıdır. Düzen; zarif, naif, ılımlı, sakın, ölçülü ve yumuşak devrimcilerden ve onların ‘devrim’ söylemlerinden korkmaz, ciddiye de

Yaşananlar bir kez daha göstermektedir ki; kitlelerin rehberi komünistler ve onların partisi olmak zorundadır. Bu yaşadıklarımız bizlere tarihsel görevlerimizi anımsatmakta, bizleri bu görevleri layıkıyla yerine getirmeye çağırmaktadır. Reformizme mücadele en önemli, en ertelenemez görevlerimizden sadece bir tanesidir.

Seçimler ve elde edilen mevziler, iktidara yürümenin değil olsa olsa yığınların uyandırılmasının, siyasal çelişkilerinin açığa çıkarılmasının, örgütlenmesinin bir aracı olabilirler. Gerçekte güç olan, sistemin yasal sınırları içerisinde elde edilen ve sistem tarafından istenildiğinde tekrar gasp edilen kumdan mevziler değil kitlelerdir. Tarihsel zorunluluğun gücü, tarihin “zorunlu” çelikten gücüdür. Rosa Lüksemburg’un dediği gibi: “Geçici olarak zincire vurulsalar da, örgütlenmelerinin biçimsel olarak bütün güçleri ellerinden alınsa da – onların sadece kendilerini kıpırdatmaları, bellerini doğrultmaları bile, karşı-devrimin ayaklarının altındaki toprağın kaymasına yeter.”





## Nafaka Lütuf Değil Haktır!



**E**gemen sınıfların içinde buldukları yönetim krizlerinin büyümesine paralel her türlü toplumsal gelişme ve harekete dair dillerinden düşürmedikleri "beka sorunu var" söylemi söz konusu kadının toplumsal konumu ve hakları olduğunda daha da şiddetleniyor. Erkek egemen faşist sistemin bekası için devletin üretim araçlarından, ideolojik aygıtlarına kadar hepsi devreye sokularak kadının bedenine, emeğine, kimliğine saldırılıyor. Kadın, daha fazla eve, aileye ve evin dört duvarına hapsediliyor, kazanılmış hakları tek tek gasp ediliyor.

Kadının toplumsal konumunu aile, ev kadınlığı ve ücretsiz ucuz işgücü olmakla sınırlayan AKP ve temsil ettiği muhafazakar faşist kliğin iktidara gelmesinden bu yana geçen 17 yıllık süre içerisinde kadına yönelik şiddet, cinsel saldırılar ve kazanılmış hakların gaspının daha da arttığı, "artan istihdam" iddialarının aksine kadının daha fazla eve, aileye hapsedildiğini, çocuk evliliklerini artırmak ve boşanmaların önüne geçebilmek için bir dizi düzenlemeler yapıldığını, yeni yeni saldırıların da yolda olduğunu biliyoruz.

Bu saldırılardan biri de halen taslak halinde olan ve son günlerde daha fazla gündeme gelen boşanan kadının mağdur olmaması

için erkek tarafından ödenen nafaka hakkı oldu. Hatırlanacağı üzere 2018'de başlayan "nafaka kaldırılсын" tartışmaları Haziran seçimlerinden sonra 3 Ağustos 2018'de Cumhurbaşkanlığı tarafından açıklanan 100 günlük eylem planının içerisinde "nafaka sorunu bitecek" biçiminde bir madde ile resmi düzleme taşındı. Bu tartışmalar 2018'in son aylarında ise "nafaka sisteminin adil bir hale getirilmesi" gerekçesiyle Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı tarafından düzenlenen "Gündem buluşmaları: Nafaka sistemi" programı ile devam ettirildi. Bu toplantıda konuşan Adalet Bakanı Abdülhamit Gül, "süresiz nafakanın" esnetilmesi için harekete geçildiğini açıkladı. Sosyal medyadan TV programlarındaki tartışmalara kadar "bir grup erkek" tarafından süresiz nafakanın boşanan erkeği nasıl 'mağdur ettiği', nafakanın boşanmaları artırdığı, kadınların nafaka için boşandığı, 2 milyon nafaka mağduru olduğu gibi manipülatif haberler yapıldı ve tartışmalar yürütüldü. Daha yakın zamanda MHP'ye yakınlığıyla bilinen Ortadoğu Gazetesi'nde "31 Mart yerel seçiminde 100 bin kişinin nafaka ödemediği için tutuklanma korkusuyla sandığa gitmediği" yönünde haberler yapıldı. Akit Gazetesi ise "erkeğin rızasız ödediği nafakanın haram olduğu"nu iddia eden bir haber yayınladı.

Bununla toplumda kadın ve nafaka uygulamasına dair olumsuz bir algı

oluşturulmaya çalışıldı, çalışılıyor. Oysa yapılan tartışmaların ve ortaya atılan iddiaların somut bir dayanağı da bulunmuyordu. Tam tersine toplumda mahkeme kararıyla kadına nafaka bağlanmış olsa bile bir çoğunun bağlanan nafakayı alamadığını yani nafaka ödenmeyerek kadınların mağdur edildiğini biliyoruz. Burada ki manipülatif haberlerle amaçlanan toplumun yönlendirilmesi ve kadın aleyhine yapacakları nafaka düzenlemesine başta kadın örgütleri olmak üzere toplumun çeşitli kesimlerinden gelebilecek tepkilerin törpülenmesidir. Yani toplum ve kadınlar yapılacak saldırıya önceden hazırlanmaktadır.

Kadınların kazanılmış en temel haklarından biri olan nafaka uygulamasına baktığımızda, Medeni Kanun'un 175. maddesinde düzenlendiği ve sadece kadına yönelik olarak uygulanmadığını, boşanan çiftlerden mağdur olana uygulanan bir hak olduğunu görüyoruz. Nafaka uygulamasının kadınlarla birlikte anılıyor, kadının kazanılmış bir hakkı olarak görünmesinin nedeni ise yaşanan boşanmalarda mağdur olanın genelde kadınlar olmasından kaynaklıdır.

Burjuva-feodal ataerkil toplumumuzda ikinci cins görülen kadının dünyası özellikle de evlendikten sonra ev, aile, çocuk, yaşlı bakımı ve ücretsiz ev içi emeğin içine sıkıştırıldığı, kadının özgüveni törpülediği, parçalandığı, kendi ayakları üzerinde durması vb.

erkekler tarafından engellendiği için boşanmalarda da esas mağdur olan taraf kadın olmaktadır.

Bu saldırıyla erkek egemen gerici sistem tarafından, bir taraftan boşanmaların önüne geçilmeye çalışılıp kadın bağımlı ve mutsuz olduğu evliliklere mahkum edilmek istenirken diğer taraftan da kadın boşandığında kendi ayakları üzerinde durana kadar geçmiş emeğinden, zamanından, geleceğinden çalınan haklarıyla desteklenmesi engellenmeye çalışılmaktadır. Kadının evliyken kendi ayakları üzerinde durmasına ket vurulurken boşandığında da ayağa kalkamaması, sürekli erkeğe bağımlı kalması istenmektedir. Kadının erkeğe bağımlılığı erkek sisteminde yeniden üretilmektedir.

Ancak biz kadınlar, kadının en temel haklarından olan nafaka hakkının gaspına karşı mücadeleyi elden bırakmayacağımız gibi örgütlü karşı koyuşumuzla kadının erkek egemen sisteme prangalanmasına da kadının ev, aile, çocuk ve ücretsiz emeğinin sömürsü sarmalına hapsedilmesine de izin vermeyeceğiz. Geleceğimize de özgürlüğümüzden de vazgeçmeyecek yaşamı, geleceği yeniden yeniden üreterek var olacak ve geleceği inşa edeceğiz. Çünkü bu mücadele bizim...



# KOMUTANLAŞMANIN ADI ÇİĞDEM!



**H**asret yoldaşı ilk olarak gıyabında tanıdım. Okullar açılmış üniversite öğrencileri Ankara'yı doldurmuşlardı. Bütün alanların canlandığı Ankara'ya bahar bu zamanlarda gelirdi. Bir şehri doğal güzellikleri, tarihsel mirası, yemekleri, kültürü vb. ile anar tanırız Ankara böyle bir şehir olmadığı için her insanda uyandırdığı etkide aynı olmamaktadır. Ankara her yazıda anlatıldığı gibi donuk, kasvetli, faşist bürokrasinin başkenti olması vesilesiyle insanın da soğuk, resmi, mekanik algılandığı bir şehirdir. Zor gelir insana Ankara'da yaşamak çünkü insanla ilişkilenecek zor gelir. Kızılay Meydanı'na ilk defa gelen insanların içine gizli bir duygu yerleşir. Bu duygu biraz sinsidir. İnceden insanın içine işler ve hiç ısınmayacakmış gibi bir soğukluk hisseder insan. Buz ancak yavaş yavaş parçalanır, yaşadıkça işçi ve memurların Mamak'tan sabah altı otuzda Ege otobüslerine binip şehir merkezlerine taşınmaları sırasında, aynı otobüse bindikçe ya da o otobüs duraklarında işçi ve memurlardan önce gelen yirmili yaşlarında genç devrimcilerin dağıttıkları bildirilerde şehrin örtülemeyen politik atmosferi yaşamı ısıtmaya bir daha asla silinmeyecek izler bırakmaya başladıkça Ankara'da yaşamda anlamını bulma-

ya başlar.

Hasret yoldaşı Ankara'ya gelirken hangi duygularla gelmişti bilmiyorum. Ama zamanla Ankara'nın onu içine aldığı ve Hasret'in de Ankara'yı içine aldığı gönül rahatlığıyla söyleyebilirim. Bir devrimci için yaşadığı toprakla bütünleşmek temel bir sorundur. Mücadele verilen yerin toprağı, suyu, havası, insanıyla bütünleşmek zorunludur.

Başta Hasret yoldaşı gıyabında tanıdığımı söylemişim. Gençlikten yoldaşlar alana Erzincanlı genç bir kadın yoldaşın geldiğini ve bizi yerelden tanıdığını söylemişlerdi. Anlatım bununla kalmamıştı. Heyecanla yoldaş, "çok iyi", "heyecanlı, meraklı, ilgili, atılgan bir yoldaş, hemen görev almak isteyen genç bir kadın" diye anlatmışlardı. Tabi bunlar ilk izlenimler, ilk temas, zamanla senin çok daha ötesi olduğunu yaşayarak öğrenecektik. Malum hemen görev almak isteyen yoldaşlarla karşılaşmak pek sık mümkün olan bir durum değil. Uzun tanışma süreçleri daha fazla yaşanıyor.

Bu anlatımın üzerinden seni merak etmemek mümkün değildi. Kültür Merkezi'ne geldiğimde köşedeki camın kenarında bir yoldaşın yanında kıvrık saçları arkasından at kuyru-

ğu bağlı genç bir kadın oturuyordu. Elleri kolları çok hareketli belli ki çok heyecanlı bir konu tartışılıyordu. Gördüğüm anda onun sen olduğunu anlamıştım. İlk izlenimim "kendi yaşlarına göre çok daha olgun bir yoldaş" olmuştu. Pek gülmüyordun daha çok yeşil gözlerinle ortamı, gelen giden insanları, yürütülen tartışmaları dikkatle izliyordun. İçindeki çocuksu coşkunluğun yüzüne yansısı da pek renk vermiyordun. Zamanla içindeki devrimci ateş attığın kahkahalarınla yüzeye çıkacaktı. Ve sen kahkaha at diye dönmeye başlayacaktı dünya, senin gülüşünden ilham alıp daha hızlı dönmeye başlayacaktı. O kahkahadan yoksun bir dünya ise renksizleşiyor demektir. Temas kurduğun her insan senin ürettiğin devrimci enerjinin etrafında toplanmaya başlıyordu. Hem kolektif hem de her biriyle kurduğun ilişkide neşe eksik olmuyordu. Bir devrimci için olay ve olguların gülünç yanlarını pratik bir zekayla birleştirip anlamak ve bunu esprili bir dille sunmak, politik yönlerini betimlemek çok kolay olmaz genellikle bir tragedyaya dönüşür. O sebeple ölümü göze almak, yaşamdaki maddi varlıktan vazgeçmek tam olarak anlamlandırılmaz. Sen o anlamı yaşamın ve şehit düşerken koyduğun iradeyle bir kez daha vermiş oldun.

Mücadele yürüttüğün bütün alanlarda proleter devrimci anlayışı tavizsiz uyguladın. Gençlik çalışması yürütürken işçi alanının bütün sorunlarına kafa yoruyor, boşluk bırakmadan bütün ihtiyaçlara cevap olmakta elinden geleni değil hep daha fazlasını yapmaya çalışıyordun. Üniversitede gençliğin demokratik mücadelesinde militan çizgide mücadelede yer alırken işçi, işsiz, halk gençliğiyle kurduğun ilişkilerle gençlik mücadelesinin sınıfsal köklerine dair pratik faaliyeti örgütleyordun.

Adım adım gelişim gösterdiğin bütün alanlarda tutarlılık, proleter yaşam disiplini, ilkelilik, cüret, emekçilik kişiliğinde geliyordu. Burada Beşler'in şehit düşmesinin ardından savaşa katılım çağrısına ilk yanıt olmanı, katılımınla birlikte alanda oluşan atmosferi, Mamak'ta ilişkilendiğin Kürt gençlerinin ısrarla seni sormalarını anlatmayacağım, tamamı senin kitleyle gençlerle kurduğun ilişkinin politik düzeyiyle ve senin kişiliğinde somutlaşan devrimcilikle eşgüdümlü. Gençliğin akademik, demokratik mücadelesinde sergilediğin militan çizgi, her alanda savaşı ve direnişi esas alma gerçekliği Hasret yoldaşa siyasal yönünde körleşmeye yol açmaktan ilerleyen bütünleşen bir olguya



dönüşmüştür. Bu niçin savaşmalıyız? sorusunun yanıtı kalmadığı devrimci kişiliğin şekillenmesi bakımından Hasret yoldaşın yaşamı ve mücadelesinden öğreneceğimiz en temel konudur.

Şimdi sana yazarken, bir kaç anı anlatmadan geçmeyeceğim tabi ki. 2010 yılında kadın alanında çalışma yürütürken çok tartıştığımız konular vardı. YDK'nın kurumsallaşması ek-seninde yürüttüğümüz tartışmalarda "logomuz ne olacak", "flamamızın rengi ne olmalı" gibi konuları tartıştığımız bir toplantı yapmıştık. Toplantının başında renk odaklı yürüyen tartışmada kafamızda oluşturulmuş olan tabuların yansımalarının dışa vurulması konusunda "mor da olabilir" cümlesi olay yaratmış, "ne demek mor da olabilir"e varan "renk değil aslanan içeriktir"le sonlanan derinlikli tartışmalar yürütmüştük. Başında benim mor olmasını istediğim senin kırmızı olması gerektiğini düşündüğün ancak tartışmanın sonunda benim kırmızıyı savduğum seninse mor olmasını istediğin bir tablo ortaya çıkmıştı. Tartışmanın sonunda bu konu nasıl bu hale geldi deyip kahkahayı bastığın tüm kadın yoldaşların bütün bir olgunlukla bu kahkaha selinde kendi özgün örgütlenmesinin tuğlalarını örme, bir tarihi yazma, bir tarihin sahibi olma bu noktada ideolojik ve politik çizgide tavizsiz, eksikliklerini gören, çelişkilerine korkusuzca vuran, dayanışma ve güven sarmalında coşumuz doldurmuştu bütün salonu.

Ankara Üniversitesi'nde okurken sürekli ODTÜ'de çatışmalarda olman espri konusu oluyordu. Hatta okula sadece çatışma olduğunda gittiğin üzerine rivayetler eleştirilmene neden oluyor. İşçi alanındaki yoldaşlar senin bu alana aktarılan hatta mümkünse semtte örgütlenmen gerektiği konusunda önerilerde bulunuyordu. Her çatışmadan sıırılsıklam bir şekilde gelmeniz düşmanın Ankara'da neden bu kadar su kullandığı zaten Ankara'nın su sorunu olduğu barajların kurduğu esprilerine neden oluyordu.

Bu vesileyle Hasret yoldaşla ilgili bir eksik bilgiyi de düzeltelim. Herkesin bildiği gibi üniversite öğrencileri burs,

kredi vb. alırlar, Hasret yoldaş da alıyordu. Çatışmalı bir günün ardından eve giderken Hasret "yoldaş hiç param kalmadı kredim yatmıştır bankaya uğrayalım da para çekeyim" deyince bankaya döndük. (Aslında banka zaten yolumuzun üzerindeydi) Hasret kartı bankamatige soktu şifreyi girdi. Ben başucunda bekliyorum. Bir baktım "sayın O" diye bir şey yazıyor. Dedim "Hasret bu ne O kim?", "ben"



dedi. Peki bu bankamatik neden sana "O" diye hitap ediyor deyince aslında isminin "Hasret TANRIVERDİ O" olduğunu öğrendim. Soy ismi kanunu çıkınca Hasret'in dedesinin dedesi nüfus müdürlüğüne gidip kendilerine bir soy ismi almak istediğini söylemiş velhasıl nüfus müdürünün hatası sonucu soy isimlerine "O" eklenir. Bunu yapan nüfus memuruna sitem ve tessüflerini iletmiştim.

Ankara'da faaliyet yürüten bütün yoldaşlar bilir her yeni yoldaşın ilerde parti içerisinde nasıl görevler alabi-

leceğine, devrim sonrasında Sakarya Caddesi'nde bulunan burjuva yoz kültürün üretildiği bar kafe vb. yerlerin devrimden sonra ne yapılacağına, hangi yoldaşların devrimden sonra hangi görevlerde bulunacağına ilişkin sohbetler edilir. Ankara alanında bir kültür olarak devrim öncesi, devrim ve devrim sonrasında ilişkin kafa yoruş çok gelişkindir. Tabi bu olgu her dönem için geçerli midir? Bilemiyorum.

leşme/askerileşmesinin en berrak örneklerinden biridir. "Savaşın erkek işi" olduğu algısının somut pratikte parçalanmasıdır Çiğdem yoldaşın yaşamı. Bu anlamda sınıf mücadelesi tarihi yazılırken Çiğdem yoldaş, hem partimizin kadın mücadelesindeki tarihini hem de bu tarih içerisinde kendi yerini, kadın kimliğiyle savaşçı kimliğini bütünleştirerek savaş tarihinin unutulmaz öncü kadınları arasına ismini yazmıştır.

Çiğdem'i yazarken Nergiz'i de yazarız, öyle ayrılmaz bir tarihsel varoluş hikayesidir Çiğdem'le Nergiz'in hikayesi. Çiğdem'le Nergiz'in mücadele tarihi yoldaşlık tarihinin yeniden yazılması gibidir. Mücadele içinde varlıkları iki ayrı gözden damlayan gözyaşına benzer ve öyle işler insanın içine.

Bir yoldaş ortamında aynı evde bütün kadınlar bir arada kaldığımız bir gündü. Çiğdem ile Nergiz ayrılmaz ikili bir birinden ayrı uyumak istemiyorlardı. Zaten bütün gece ikisi sürekli birlikte sohbet etmiş bütün araya sızmaları savuşturmuş, ne yapıp edip bir arada olmayı başarmışlardı. Zira ikisinin bir araya gelmesi bazı siyasi anlayışlar için çok tehlikeli bir durum yaratıyordu. Bütün gece reformist, revizyonist, bozguncu, tasfiyeci anlayışlarla nasıl mücadele edileceğine ilişkin tartışmışlardı. Gecenin sonunda bütün yoldaşlar birlik olup o ikisinin bir şekilde ayrılmasını sağlamak için sözleşmişcesine hareket ediyorduk. Ve sonunda Çiğdem başka bir odaya, Nergiz de o odanın açıldığı salona yatması için zorlanmıştı. Bir zaman sonra Çiğdem, yoldaşların engellemeleri arasında neredeyse yerde yuvarlanarak

kapıyı açıp elini Nergiz'e doğru uzatmış, Nergiz yoldaş da bütün engellemelere karşı elini Çiğdem'e doğru uzatmış Nergiz'le Çiğdem'in eli havada asılı kalmıştı. Şimdi o an o gece orda olan tüm yoldaşların zihninde öylece kalakalmıştır. Sakin, donmuş bir fotoğraf karesi değil asla! Capcanlı hala o an; 23 Nisan 2018'de Aliboğazı'nda Nergiz'in alınına konan öpücük verilen söz, Çiğdem komutanın hesap sorma andı gibi.

**[BİR PARTİZAN OKURU]**



# Türk Hakim Sınıflarının İdlib Çıkmazı

Emperyalist-kapitalist sistemin yaşadığı krize paralel bir biçimde ivmelenen emperyalist paylaşım mücadelesi olanca hızıyla sürmekte. Gittikçe daha sert biçimler alan bu mücadelenin ana adreslerinden biri 2010'dan bugüne halkların yaşamını cehenneme çeviren bir savaşın süregeldiği Suriye'dir. Savaşın bugün geldiği aşamada her ne kadar stratejik anlamda kazanan ve kaybeden (Batı emperyalizmi ve TC kaybetmiş, Esad-İran ve Rusya-Çin emperyalizmi kazanmıştır) cepheleri belli olmaya başlamış olsa da her aktörün daha çok kazanmak ya da daha az kaybetmek adına hesaplar içine girmesi savaşın uzamasını da kaçınılmaz kılıyor. Yine bugün savaş ülke çapında sürmekten çıkmış, gidişatı-dengeleri etkileyebilecek hesapların yapıldığı iki-üç sorunlu bölgeye sıkışmış duruma gelmiştir. Bu bölgelerin başında da İdlib yer almaktadır.

2014 yılında ABD'nin desteği ile TC-Katar-S.Arabistan'ın doğrudan müdahalesiyle cihatçılar "Fetih Ordusu" adı altında bir araya getirildi. Bu yapının ana omurgasını adını HTŞ olarak değiştiren El-Nusra Cephesi oluşturuyordu. Kısa bir süre içinde de İdlib'i ele geçirdiler. Bugün ise cihatçıların kontrolünü elinde tuttuğu son bölge olarak öne çıkmaktadır. Bunun yanında İdlib'in Lazkiye ve Halep'e yakınlığı, Rus üslerini (Tartus'daki) tehdit edebilecek bir konumda bulunması onu stratejik açıdan önemli kılan öteki faktörlerdir. Dolayısı ile siyasi-askeri anlamda kritik bir önem arz eden bu coğrafyada, özellikle TC ve Rusya arasındaki "Soçi Anlaşması" çerçevesinde yaşanan son gelişmeleri analiz etmek hem genel anlamda savaşın gidişatını hem de özelde mutabakatın bir tarafı olan TC'nin İdlib özelinde Suriye ve dış politikada yaşadığı açmazları daha iyi gösterecektir.

Hatırlanacağı üzere Halep ve Dera gibi önemli bölgeleri ele geçirmesinin ardından Rusya ve Esad gözünü cihatçı çetelere nihai darbeyi vurmak için hepsini bir araya topladığı İdlib'e dikmiştir. Ancak, Batı emperyalizminin Esad'a doğrudan saldırı tehdidini de içeren baskıları sonucu Rusya İdlib operasyonunu ertelemek zorunda kaldı. Onun yerine bölgedeki cihatçıların hamisi konumundaki TC ile anla-

şarak "Soçi Mutabakatı"nı ilan etti. Rusya bu mutabakatla İdlib'i "gözden çıkarmamış" yalnızca operasyonu erteleme karşılığında TC'ye sahadaki cihatçıları sınırlandıracak ve kademe kademe tasfiye ettirecek taahhütlerin altına imza atmaya zorlayarak nasıl "akıllı" bir manevra yaptığını da gösterdi. Yani bu anlaşma her ne kadar TC tarafından "dış politikada destan" naraları eşliğinde duyurulsa da özünde güç dengesinin de etkisiyle Rusya ve Esad'a yarayacak bir anlaşma olma özelliğini taşımaktadır. Rusya'nın hesabı Batı emperyalizminin baskılarını boşa çıkarmak ve binlerce cihatçı ile onların "son savunma bölgesi" olarak gördükleri bir alanda savaşarak ödeyeceği maliyeti TC'ye yüklemektir.

Kuşkusuz bu mutabakatın altına imza atarak TC de kendince küçük hesaplar içine girmişti. Her şeyden önce kendisine Suriye'de alan açan Rusya ile yakınlaşma politikasını sürdürme niyetindeydi. Zira Rusya'nın kendisinin desteklediği cihatçılarla doğrudan savaşa girmesinin hem Rusya hem de cihatçılarla arasının bozulmasına yol açacağı farkındaydı. Cihatçıları, özellikle HTŞ'yi, temizleme işini üzerine alarak hem kendi cihatçılarını Rusya'nın hisminden kurtarmak hem de Rusya ile ilişkisinin bozulmasını önlemeyi hedefliyordu. Ancak TC'nin böylesi zor bir göreve talip olmasının ardındaki esas hesap, Suriye politikasının da esasını oluşturan, Rojava'yı dağıtma yönlü hamlelerinde Rusya'nın güçlü desteğini almaktır. Zira daha önce Halep'teki cihatçıları satmasının karşılığında Bab ve Cerablus'a girmek için Rusya'dan izini aldığı gibi Dera ve çevresindeki cihatçıları teslimiyete zorlamak anlamında buradaki cihatçıları İdlib'e doldurması karşılığında da Efrin'in işgal edilmesinde Rusya'nın onay ve iznini aldı. TC İdlib'de de sahada olarak, Rusya'nın isteği doğrultusunda yapacağı her hamleyi yeni bölgelerin işgalinde Rus onayı için bir pazarlık unsuru haline getirmek istiyor.

Nihayetinde mutabakatın üzerinden aylar geçmesine karşın TC bugüne dek hiçbir taahhüdünü yerine getirebilmiş değil. Aksine HTŞ'nin İdlib'in büyük kısmını ele geçirmesini dahi önleyemedi. Bunda TC'nin gücünün sınırları etkili olmuş olsa da esasta Rojava'yı işgal hesaplarında beklediği Rus desteğini alamamış olmasının büyük payı vardır. Zira TC Rusya'dan bu yönde tavizler koparana kadar, İdlib konusunda oyalama yönlü bir

politika gütmekteydi. Ancak Rusya'nın kurduğu baskı sonuç verdi. TC cihatçıları sınırlandırma ve adım adım tasfiye etme yönünde harekete geçti. Yerel seçimler nedeniyle fazla gündem yapılmaya da İdlib'de ortak devriye, hava sahasının TC'ye açılması, Rusya'nın hava saldırılarının TC ile koordine ettiği açıklaması, TC'nin Rusya'nın istediği noktaya geldiğinin ifadesi olarak basına yansdı. Dahası RTE'den Putin'e, Türk-Rus yetkilileri HTŞ'ye dönük "ortak operasyon" açıklamaları da yaptılar. Dolayısıyla TC'nin "oyalama" politikası da böylece sona erdi. Rus emperyalizminin ekonomik-politik nüfuzu ile TC'yi baskı altına alarak, daha düne kadar besleyip büyüttüğü cihatçı çetelere karşı savaşa sürdü. Üstelik bunu, son gelişmelerde de gördüğümüz üzere, TC'nin Rojava'ya dönük istemlerine prim vermeden (ne Tel Rifat'a dönük bir operasyona, ne olası güvenli-tampon bölgeye yerleşmesine ne de Menbiç'te bir operasyona izin vermediği bir ortamda) yaptırması TC'nin iplerini ne denli Rusya'nın eline kaptırdığını göstermesi açısından önemlidir. Zira Türk hakim sınıflarının ABD'den taviz koparmak ve kendine alan açmak adına Rusya'ya yakınlaşmayı amaçladığı politikası, onu Rusya'ya daha bağımlı hale getirdi. "Bağımsız" görünümlü dış politikası, aslında yarı-sömürge bir ülkenin gerçekliğine uygun bir şekilde her anlamda emperyalizme bağımlılığını derinleştirmiştir.

Dolayısıyla bugün İdlib'te gerçekleşen, Suriye'de TC'nin Kürt düşmanlığını kullanan Rusya, diplomatik alanda Astana Süreci ile TC'yi yanına çekerken, ABD'ye karşı zimni destek sunarak da TC'yi iyice kendine bağladı. Halep ve Dera'da cihatçıları satmasına benzer biçimde şimdi de İdlib'de tırlarla silah gönderdiği cihatçılarla savaşta Rusya'nın kara gücü haline gelen TC, İdlib'i Rusya adına temizlemekle meşgul durumda.

Rusya'ya karşı artan bağımlılığına rağmen bu ABD'den bağımsız bir Suriye politikası izlendiği anlamına gelmiyor. Rusya ile yapılan İdlib ortaklığı ABD'nin çıkarına ters olmadığından doğrudan onaylı bir ortaklıktır. Kaldı ki TC'nin başından beri Suriye'de attığı tüm adımlar ABD onayı geldikten sonra atılmıştır. YPG'ye verilen destek nedeniyle ABD ile arasının bozuk olması, Rusya'ya sırtını dayayarak ABD'ye "diklenmesi" ABD'den bağımsızmış gibi görünse de görünenin ar-

dından göbekten bağımlılık vardır. Zira TC'nin Rusya ile birlikte hareket etmesi ABD'nin stratejik yönelimine ciddi bir karşıtlık oluşturmuyor. ABD bölgedeki çıkarlarını düşürebilecek (örneğin Fırat'ın doğusuna operasyon) olan TC hamlelerinin önünü zaman zaman "sopa" göstererek kesti.

İdlib'de TC'nin yardımı ile cihatçıların tasfiye edilmesi Rusya ve Esad'ın zaferini perçinleyecek öneme sahip. İşgal ettiği bölgeleri genişletme ve Suriye'de kalıcı olmayı düşünen TC açısından da ayrıca bir önem arz ediyor. Fakat, bunun gayet farkında olan Rusya ve İran İdlib teslim alındığında, TC'nin işgal ettiği diğer yerleri de Esad'a devrederek çıkması için baskılayacaktır. Kaldı ki Rusya, TC'nin ilk günden bu yana Suriye'de kalıcılığa, top rak kazanma yönündeki iştahına prim vermeyeceğini çeşitli biçimlerde göstermiştir. Her ne kadar TC'yi yanına çekmek için belli işgal alanları açmış olsa da bu vakti geldiğinde-ihityacı kalmadığında TC'yi bölgeden çıkarmayacağı anlamına gelmiyor. TC'nin Rusya'dan izin almadan İHA dahi uçuramaması bunun en bariz göstergesidir.

Nihayetinde İdlib'de Rusya-TC ortak operasyonuna işaret eden son gelişmeler, 2016'dan bugüne Rusya ile yakın temasın, ABD-Rusya arasında kısmi denge politikasının bir parçasıdır. Suriye'de kendisine alan açma çabasında olan Türk hakim sınıfları, yarı-sömürge yapısına rağmen Suriye parantezini kendisi açısından elle tutulur bir kazanımla kapanmasını hedefliyor. Fakat "bağımsız dış politika" nidalarıyla izlenen Suriye politikası emperyalizme kölece bağlanmaktan öte bir sonuç doğurmayacağı bugünden çok net görülmektedir. Sözde emperyalistler arası çelişkilerden yararlanmayı "milli" çıkar politikası olarak göstermeye çalışan milliyetçiler de, Erdoğan-Bahçeli ikilisi de bir kez daha Rusya'dan ABD'ye kadar tüm emperyalistlere bağımlılığı derinleştirmişlerdir. Bu yapılırken de halk açlığa mahkum edilip milliyetçilik sosuyla "bir mermi kaç lira biliyor musunuz?" denilerek halkın tepkileri bastırılmakta. Yani İdlib'e cihatçıları yerleştirmenin de onları oradan çıkarmanın da faturası ezilen emekçi halkımıza ödetilmektedir.



# Golan Tepeleri, ABD ve Suriye Denklemi

**O**rtadoğu'nun 70 yıldır her geçen gün derinleşen bir yarası olan Filistin sorunundan, bağımsız düşünülemez olan Golan Tepeleri sorunu, Trump'un İsrail'in işgal altındaki bu tepeleri İsrail toprağı olarak kabul eden kararnameyi imzalamasının ardından yeni bir boyut kazandı. Sorun bu noktada Suriye pazarlığı masasının da bir parçası olarak bölgedeki hegemonya mücadelesine yeni bir fay hattı olarak girmiş oldu. ABD'nin Suriye'den çekilme açıklaması sonrası pazarlıklarda öne çıkan görüşme trafiğinde masanın devrilmesine kadar götürebilecek hassas bir yerde durmaktadır. Şüphesiz bu hamlenin sahaya yansımalarının keskinliği önümüzdeki süreçte görülecektir. Ve bunu özellikle Rusya ve Suriye rejimi tarafından ne kadar öne çıkarılacağı belirleyecektir.

1967'de 6 Gün Savaşı olarak da bilinen ve İsrail'in

Mısır, Suriye ve Lübnan'a saldırmasıyla başlayan 3. Arap-İsrail Savaşı, Arap devletleri açısından açık bir yenilgiyle sonuçlanmıştı. Bu savaşın pek çok sonucuyla birlikte 416 bin kişilik yeni mülteci dalgası Batı Şeria ve Gazze'den, Ürdün, Mısır ve Suriye'ye dağılırken, Golan Tepeleri de İsrail'in işgali altına girmişti. 1973-82 yılları arasında devam eden 4. Arap-İsrail Savaşı'nın yarattığı zeminle birlikte 1981 yılında İsrail bu tepeleri tek taraflı olarak ilhak ettiğini duyurmuştu. Ve BMGK'nın ilki (242 No'lu Karar) 1967'de olmak üzere 1973'te 338 ve 1981'de 497 No'lu üç ayrı kararına rağmen Golan Tepeleri'nin en stratejik alanları olan üçte ikilik bölümü bugün de hala İsrail işgali altında tutulmaktadır.

Suriye, Ürdün, Lübnan ve İsrail sınırlarında 1800 km<sup>2</sup>'lik bir alanı kaplayan Golan Tepeleri İsrail'in su ihtiyacının

üçte birini buradan karşılaması boyutuyla da önemli bir yerde duruyor. Bu tepelerdeki hakimiyeti sayesinde Suriye için başkenti Şam'a 60 km'lik bir yakın mesafe tehdidi de olan İsrail, gözetleme yoluyla Suriye'nin iç bölgelerine kadar denetim imkanına da sahip oluyor. Üstelik İsrail'in Golan Tepeleri'nden çekilmeme nedenleri arasında, 2015 yılında bu tepelerde keşfedilen milyarlarca varil olduğu tahmin edilen petrol rezervleri gibi

yalızmin ve uşaklarının hem Filistin sorununda hem de bir bütün bölge politikalarında bu ve benzeri açıklamalarının tamamen şekilsel ve etkisiz açıklamalar olduğunu bilinmekte. Benzer tepkileri daha birkaç ay önce yine Trump'ın, ABD'nin Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak kabul eden ve büyükelçiliğini buraya taşımayı içeren kararı imzaladıktan sonra da görmüştük. Ancak ne ABD'ye ne de Trump'ın Kudüs kararından sonra İsrail parla-

renç noktalarının zayıflığı, birbirleriyle dayanışmasında ve gerici güçlere karşı mücadelesinde etkisiz ve zayıf kalması her türlü işgal, ilhak ve katliamın önünü açan ve çözüm bekleyen önemli başka sorunlardandır.

Bütün bunlar ve çok daha fazlası, olgunun İsrail lehine olan yüzüdür. Ancak Trump'ın imzaladığı kararla Golan Tepeleri, ABD ve Rusya'nın bölgede Suriye üzerinden yürüttükleri hegemonya mücadelesinin bir parçası

haline getirilmiştir. Kararın pratikleştirilmesi adına İsrail'in atacağı adımlara paralel olarak Rusya ile de karşı karşıya gelmesini göze almak zorunda kalacaktır. Bununla birlikte bugün emperyalist sistemin içinde bulunduğu kriz ve bu krizin tek tek emperyalist devletlere olan yansımaları, emperyalist bloklar içinde de çıkar çatışmalarının yarattığı politik ele alışlardaki farklılıklara neden olmaktadır. Bu ele alışları emperyalist güçler arasında zaman zaman sert polemiklere kapı açan, birbiriyle çelişen, farklı bakış



çok önemli bir gelişme daha eklenmiştir. İsrail bu kaynaklarla petrol ithal eden ülkeler kategorisinden çıkıp petrol ihraç eden ülkeler arasına girerek önemli bir gelir kaynağına da kavuşmuş olacaktır. Golan Tepeleri'nin birçok bakımdan ifade ettiğimiz önemi dolayısıyla İsrail'in vazgeçilmezleri, Suriye yönetimi açısından da geçerlilik taşımaktadır. Güvenlik, su, yeraltı zenginlikleri ve bunların ötesinde bu tepelerin İsrail işgali altında bulunan bir Suriye toprağı olması var olan durumu Suriye tarafından da kabul edilemez kılmaktadır.

Trump'ın Golan Tepeleri'ni İsrail toprağı olarak kabul eden kararı imzalamasının ardından Rusya, BM, AB, İran, Türkiye ve Arap Birliği gibi pek çok ülke ve kuruluş bu kararı tanımadıklarını, kararın uluslararası hukukun ihlali olduğu vb. biçimlerde, açıklamalarda bulunsalar da; emper-

mentosunun aldığı Kudüs'ü "bütün Yahudilerin ebedi başkenti" olarak kabul eden kararına dair ABD ve İsrail'e karşı ne caydırıcı tek bir önlem ne tek bir karar alınmıştır.

Elbette bölge ya da bir bütün dünya halkları olarak bütün bu saldırganlığın sömürü ve talanın yaratıcıları olan emperyalist devletlerden bu konularda medet umacak değiliz. Ancak Filistin'in %15 gibi bir toprak parçası dışında tamamının Siyonist İsrail tarafından işgal edilmiş olması; Filistin halkının bu işgale karşı halkı doğru bir ideolojik-politik hatta örgütleyecek bir önderlikten yoksun olması; Suriye halkının içinde bulunduğu durum iç içe geçmiş her iki sorunun da Suriye ve Filistin halkı lehine çözülmesi konunun bizi endişelendirmesi gereken esas noktalardır. Ayrıca emperyalizm ve faşist gerici rejimlerin topyekün saldırıları karşısında bölge halkının di-

açıları geliştiren ekonomik ve siyasi ilişkilerde gözlemlemek mümkündür. Özellikle son dönemde AB'li emperyalistlerin Rusya ve Çin bloğuyla ABD'ye rağmen geliştirdikleri ilişkiler dikkat çekmektedir. Rusya-Almanya arasında imzalanan enerji işbirliği anlaşması, İran'a ABD ambargosu meselesindeki ayrışmalar, Çin'in İpek Yolu Projesi'ne 15 AB ülkesinden sonra AB'nin üçüncü büyük ekonomisi olan İtalya'nın da destek vermesi ve bu proje kapsamında milyarlarca dolarlık anlaşmalar imzalanması, ABD-AB bloğunu kendi içinde gerilimlere sürükleyen gelişmelerdir.

Dolayısıyla emperyalist cemahta iç içe geçmiş gelişmeler, çıkar ortaklıkları; Golan Tepeleri'nin İsrail toprağı sayılmasının bu cephede de ABD ve İsrail'in öyle basitçe oldubittiye getirebileceği bir mesele olmadığını bize göstermektedir.



## İbrahim Kaypakkaya Yoldaş ve 11 İlkesi - II

# “Ülkemizde Silahlı Mücadele Koşulları Vardır!”

“Zor, yeni toplumlara gebe bütün eski toplumların ebesidir.” F. Engels

Sınıflar mücadelesi bir iktidar mücadelesidir. Bu iktidar mücadelesinin en temel koşullarından birisi zor kullanımıdır. Her sınıf, iktidara gelmek ve var olan iktidarını korumak amacıyla karşılarındaki sınıflara zor kullanılır.

Sınıf mücadelesinin bugünkü evresinde zor, mücadelenin başından sonuna kadar bir zorunluluktur. Kaypakkaya yoldaş, “Ülkemizde silahlı mücadele koşulları var” derken, esas olarak onu yaratan ve zorunlu kılan koşullara işaret etmektedir. Sınıf mücadelesinin birden fazla mücadele aracı vardır. Ancak silahlı mücadele, zor aygıtının parçalanması açısından diğer mücadele yöntemlerinden farklı bir yerde durmaktadır. Bu mücadele biçimi ise her ülkenin bir dizi koşulları gereği mücadelenin başından sonuna; kimi yerlerde esas biçime bürünürken, kimi yerlerde devrimin arifesinde devreye girecek olan bir mücadele biçimi olarak şekillenmektedir. Ancak temel olan mesele; baştan sona esas olsun ya da son anda devreye girecek olan bir olgu olsun, bu mücadele biçiminin kesin olarak olmazsa olmazlığıdır.

Proletarya açısından silahlı mücadele, devrim ile reformizm arasındaki temel ayrım noktalarından birisidir. Zira bir alt üst oluş olan ve zora dayanan devrimin örgütlenmesi, bu zor biçiminin yani silahlı mücadele biçiminin örgütlenmesi anlamında zorunluluktur.

Kaypakkaya yoldaş, ülkemizde silahlı mücadele biçiminin esas olmasını ülkenin sosyo-ekonomik yapısının bir zorunluluğu olarak ortaya koymuştur. Bu aynı zamanda silahlı mücadelenin başından sonuna kadar onu yaratan koşulların varlığını tarif eder.

Kaypakkaya yoldaş “Ülkemizde silahlı mücadele koşulları vardır” tespitini esas olarak Şafak revizyonistleri ile yürüttüğü tartışmalardan yola çıkarak ortaya koymuştur. Silahlı mücadelenin başlatılması konusunda bir netlik içerisinde olan Kaypakkaya yol-

min esas dayanağı olan feodal sınıfların varlığıdır.

Aradan yıllar geçmiş olmasına rağmen ülkemizde demokrasi mücadelesinin dahi zor, baskı ve şiddetle bastırılmasının en temel olgusu faşizmin bu süreğen halidir. Dönem dönem

ekonomik olarak değil, siyasi, askeri, kültürel gelişiminin toplamını ifade eder.

Ülkemiz gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde egemenler açısından bu durum belli bölgelerde (kırsal bölgelerde) bir zayıflığı tarif etmektedir.

Emperyalizmin bu tür ülkelerde feodalizmi tasfiye etmesinin en büyük dayanağı ülkenin burjuvazisinin gelişiminin önüne geçmesidir. Bu nedenle feodal sınıfların tasfiyesi de devrimin görevleri arasındadır. Bu öncelikli olarak demokratik devrim görevinin yerine getirilmesi ile mümkündür. Demokratik devrimin savaş stratejisi ise kırlardan şehirlere bir seyir izleyen Halk Savaşı Stratejisi'dir. Bunun için devrimin başından sonuna kadar silahlı mücadele



daş; Şafak revizyonistlerinin ülkemizde silahlı mücadelenin başlatılması için ortaya koyduğu ve silahlı mücadelenin başlatılması için öne sürdükleri, “Ülke çapında örgütlenmiş bir Parti, oldukça güçlü bir kızıl ordu, rejim içerisindeki klik savaşları, güçlü bir kitle temeli” şartlarının yarı-feodal, yarı-sömürge ülkelerde Kızıl Siyasi Üslerin kurulması için gerekli olan şartlar olduğunu ortaya koyarak, ülkemizde silahlı mücadelenin başlatılması gerektiğine sebep olan koşulları ortaya koymuştur.

Silahlı mücadelenin başından itibaren esas mücadele biçimi olmasını zorunlu kılan esas faktörler; ülkemizde süreğen olan faşizm ve bu faşiz-

demokrasi kırıntıları halka sunulsa da bu kırıntılar koşulların uygun olduğu en kısa zamanda daha fazla baskı ve şiddetle geri alınmaktadır. Bu durum egemen sınıfların ekonomik-siyasal ve askeri gücünün zayıflığı sonucu sürekli olarak, en küçük hak taleplerinden, sosyal ve ulusal kurtuluş taleplerine kadar her alanda karşı devrimci saldırılarına neden olmaktadır. Bu saldırılara karşı halk saflarından bir karşı şiddetin örgütlenmesi, bu saldırıların püskürtülmesi anlamında bir zorunluluktur.

Diğer yandan henüz tam olarak tasfiye edilememiş bir sınıf olarak feodalizmin varlığı, aynı zamanda ülkemizin gelişiminin de dengesiz olmasına neden olmaktadır. Bu durum sadece

yürütülmek zorundadır.

Bir yandan bahsi edilen faşizmin sürekliliği ve buna karşı mücadelenin zor yoluyla bir karşı koyuşu dayatması; diğer yandan iktidarın parça parça alınarak feodalizmin tasfiyesi ve adım adım burjuva feodal sistemin yıkılmasıyla, yerine halk iktidarının kurulmasının zorunluluğu; silahların başından sonuna kadar devrede olmasını koşullar. Silahlar bu devrim stratejisi boyunca bir yandan yıkmak, diğer yandan inşa etmek görevini yüklenir.

Temel mesele devrimin yolu ve çizgisidir. İktidarın parça parça alınması ve yerine yeni iktidarların (Kızıl Siyasi İktidarların) kurularak devrimin gerçekleştirilmesi zorunluluğu, faşizmin sürekliliğiyle birleşince ülkemizde silahlı mücadelenin koşullarının var olduğu ve bu olmadan da devrimin gelişim seyri gösteremeyeceği açıktır. Bununla birlikte bizim gibi ülkelerde Komünist Partisi de Halk Ordusu da bu mücadele içerisinde gelişip güçlenecektir.

Silahlı mücadelenin başından itibaren esas mücadele biçimi olmasını zorunlu kılan esas faktörler; ülkemizde süreğen olan faşizm ve bu faşizmin esas dayanağı olduğu feodal sınıfların varlığıdır.



# Gerçekle İlişilenme Biçimine Dair

Çeşitli konulara ilişkin yazınsal çalışmalarda sıklıkla devrimin ustalarına başvurulur ve kilit önemdeki herhangi bir vurguları referans gösterilir. Bu yöntemle başvurulması yanlış değildir. Bir konuyu teorik, ideolojik, politik, felsefi ya da daha farklı yönleriyle ele alırken, konu hakkındaki bilimsel nitelikte düşüncelere, değerlendirmelere ve tespitlere öncelik verilmesi anlaşılmalıdır. Yeter ki bu tutum gerçeklikten kopuk ya da gerçekle ilişilenmenin sekteye uğratıldığı olumsuz şekillenmeye yol açacak bir tarz haline getirilmesin.

Referans gösterilen ustalar, ısrarlı ve kararlı biçimde hem de her konu özgülünde deneyimlerin önemsenmesi ve onlardan öğrenilmesi gerektiğine işaret eder ve aslolanın, yaklaşımlar ve fikirler olduğunu özellikle belirtirler. Teorinin, politikanın, mücadele araçlarının, örgütlenme ve mücadele biçimlerinin vs. yaşanmış deneyimler içerisine sıkıştırılarak, adeta değişmez tek içerik ve biçimmiş gibi şablonlaştırılması ve sınıf mücadelesi pratiğinin de bu kalıplara hapsedilmesi şeklindeki tüm yaklaşımlara karşı, tavizsiz bir duruş sergilerler.

Lenin, "eskiden ifade edilmiş tezler, o sözlerin yazıldığı zamandan bu yana gerçekleşmiş değişiklikleri göz önüne almaksızın, bu arada ortaya çıkmış olan ve en dahi zekanın bile öngöremeyeceği yeniyi dikkatle incelemeksizin, hazır şablon olarak, bütün zamanlara uyan reçete olarak yeni koşullara uygulanamaz" (Seçme Eserler, Cilt 2, s. 125) der. Deneyimlerden, süzülerek sentezlenmiş teorilerden ve bu teorilerin işaret ettiği devrimci mücadele pratiklerinden, yaşanan koşulların gerektirdiği mücadelenin temellerini doğru bir şekilde somutlayabilecek zihinsel bir öz devrim gerçekleştirilebiliyor mu? Bunun en yalın ve net biçimdeki yanıtını verebilecek olan şey pratiktir ve pratik sürecin niteliğidir. Çünkü pratik, bir bütün düşünüş niteliğinin nesnel gerçeklikle uygunluğunu ortaya koyar ve mevcut zihinsel ufkun sınırlarına ayna tutar.

Bilimsel tutuma temel teşkil eden "gerçeğin olgularda aranması" yönteminden sıklıkla söz edilir. Çünkü hem

doğru bilgilenme, öğrenme vs. için hem de devrimci çalışma tarzı açısından olguların iç ilişkileri ya da onlara hükmeden yasalar olarak ifade edilen gerçeğin incelenmesi aynı zamanda devrimci fikirlerin doğması, gelişmesi ve daha ileri bir niteliğe ulaşmasında bu yöntem belirleyicidir. Ayrıca teori ile pratiğin birleşmesi de bu bilgilenme ve düşünce üretme tarzının esas hale getirilmesiyle yaşam bulabilir. Bilgimiz, kavrayışımız, düşüncemiz ve bakış açımız ne olursa olsun, gerçeklik, olgusal tutumlarla bir defa da kavranamayacak kadar karmaşıktr



ve de çeşitlilik arz eder. Bu yüzden bilimsel tutum gereği araştırma ve incelemede kesinlikle taviz verilmemesi gerekir. Fakat çoğunlukla araştırma-inceleme yapmaksızın, öğrenilmiş belirli düşünce kalıplarına bağlı kalınarak olgulara ve gerçeğe indirgemeci bir tarzda yaklaşımın daha ağır bastığı sıklıkla görülmektedir. Tam da Lenin'in ifade ettiği üzere belli düşünceler hazır şablonlara dönüştürülüp her duruma, koşula, zamana uygun bir reçete misali ele alınmaktadır.

Engels'in "bilgi ve düşünce ne son ne de kesin bir sonuçla tanımlanamaz, sınırlandırılmaz" vurgusunu da tıpkı Lenin'in belirttiğinde olduğu gibi her daim hatırlamak gerekir. Devrimci amaç edinmiş, sınıf mücadelesinin zorunluluğunu kavramış ve pratik olarak da kendini bu amacı gerçekleştirme yolunda konumlandırmış bir kişi, bilgisini ve düşüncesini geliştirmeyi, derinleştirmeyi ve bir bütün olarak mevcut niteliğini yükseltmeyi olağan bir tutum olarak benimser. Çünkü akıp giden yaşamda şeylerdeki değişimle bu değişimdeki sürekliliği

bilir ve bunun bilgideki ve düşünce-deki yansımalarının nasıl olduğunun ya da olabileceğinin bilincindedir. O yüzden mevcut bilgisinin, kavrayış düzeyini ve bunlarla şekillenmiş düşüncelerinin yeterli, nihayete ermiş mutlak doğrular veya kesinliğinden en küçük bir şüphe dahi duyulmamacak varsayımlar olarak görmez, değerlendirmez. Mevcut bilgi ve düşünce düzeyinin, gerçeğin değişen özülle tekrar tekrar beslenmesi gerekir. Aksi halde Engels'in ifade ettiği noktada yaşam bulan ama gerçeklikte ise eyleme dönüşme potansiyeli taşımayan

retmektedir? Olumlu yanıt verebilme ihtimali dahi şimdilik uzak görünüyor. Çünkü bilgilenme süreci düzenli bir araştırma-inceleme sürecine dayanmıyor. Yani bu yöntemin gerekliliği ve zorunluluğu kavranmış değil. Kendi seyrinde şekillenmiş bilgilenme tarzı ve düzeyi yeterli görülmektedir. Yeni bilgilerle ve fikirlerle beslenilmediği için devrimci dönüşüme de kapalıdır. Bilginin ve fikirlerin nesnel gerçekliğin somut yansımalarına paralel yeniden üretimine dair doğru bir kavrayışa sahip olunmadığından kapalılık hali devam etmektedir. Aynı şekilde teori-

ye yönelim de ya çok zayıftır ya da oluşmuş düşünsel kalıpları destekleyen, güçlendiren veya doğrulayan şeylere öncelik veren, seçmeci ama olumsuz bir yaklaşımla sınırlanmıştır. Ayrıca, farklı ülkelerin devrimci deneyimlerinden doğru bir şekilde yararlanıldığını söylemekte zordur. Çünkü o deneyimler temelinde ortaya çıkmış teorik, politik ve pratik çıkarımlar şablonlaştırılmaktadır. Dolayısıyla, yaşanan koşulların kendine özgü gerçekliği ince-

lenmeden, şablonlaştırılmış fikirler olduğu gibi o koşullara uyarlanmak istenmektedir.

Olgular ve gerçekler yaşanan zamanın tüm özelliklerini, karakteriy-le niteliğini taşır ve yansıtır. Haliyle farklı bilgi ve düşünce biçimlerine gebedir. Bunu açığa çıkartacak olan ise araştırma-inceleme yönelimidir. Eğer içerisinde yaşanan gerçekliğin incelenmesi ve tahlili yapılmazsa gerçeğin dili olabilecek söz ortaya konulamaz, anlam açığa çıkartılamaz yani içerik oluşturulamaz ve en önemlisi gerçeği anlaşılır kılacak tanımlama ve kavramlaştırma yapılamaz. Böylece bilgilenme ve düşünce oluşturma süreçleri yanlışlar ve yanılgılar üzerine şekillenir ve hem yaşanan zaman hem de anlam, farkına varılmaksızın harcanır. Bu, devrimci düşünüş ve eylemde en büyük kırılmadır. İşte bu yüzden, gerçeği olgularda arama yöntemine sıkı sıkıya tutunulmalı, gerçeğin tüm yönleriyle tanımlanmış; ulaşması gereken sınırlara ulaşmış şeyler olarak değerlendirilemeyeceği görülmelidir.

ve ezilen yığınlar cephesinde karşılık bulamadığı için maddi bir güç haline gelemeyen ve en nihayetinde pratikten soyutlanmış bir bilgi ve düşünüş gerçekliği egemen hale gelir.

Devrimci yaklaşımda esas hale getirilmesi gereken bilginin ve düşüncenin yeniden üretimi yani nesnel gerçekliğe dayanarak anlamlandırma ve kavramlaştırma süreçlerinin kesintisiz biçimde işletilmesidir. Bunun için de saha araştırmalarına özel bir önem verilmesi hem gerekli hem de zorunludur. Çünkü saha araştırmaları, indirgemeci yaklaşımların tüm stabil yaklaşımlarının aksine dinamik ve güncel farklılıkların görülmesini sağlar. Olgulara ilişkin somut verilere ulaşılmasına imkan sunar. Değişen koşulların gerektirdiği yeni bilgilere giden yolun açılması ve buna bağlı olarak yeni fikirlerin şekillenmesi için doğru bir zemin yaratılmış olur. Gerçeğin bilimsel temelde kavranması ve mevcut bilgilerin genişlemesiyle düşünce biçimleri de devrimci nitelikleriyle dönüşüme uğrar.

Peki genel tutum bu yönde mi sey-



**\*Bu yazının başlangıcı 24. sayfadadır.**

böyle bakıldığında sanatta aranan belirgin özellik toplumun bir yansıması; sınıfsal bir anlatımla toplumun yansıması; sınıfsal bir anlatımla gerçekçi bir ürün olmasıdır. (Burada gerçekçiliğin altını çizmek lazım çünkü "yansıtma" kuram bakımından oldukça çetrefilli bir maziye sahiptir. Bu itibarla kavramların sınırlarına dikkat edip anlamı, yazının bütününden yararlanılarak çıkarılmalıdır. Gene de bir ön bildirimde bulunmak gerekirse tanımlamayı şu şekilde yapmak mümkün olur: Gerçeğin ona uygun ve bunu devrimci gelişimi içinde yaratımı, olarak anlamak gerek) sanat yapıtlarının değerlendirilmesinde toplumsal koşulların belli bir bölümünün gerçekçi ve de kendi başına olmayıp çevresel bağlarıyla yansıtıp yansıtmadığına bakılır. Böylece eserin kapsayabileceği ölçüde toplumun bazı özelliklerinin somut olarak anlaşılması hedefiyle genele sunulduğu, geniş kitlelerin de sanata özgü, özel bilgi edinme işlevi sayesinde ilgisini bu noktaya yoğunlaştırma imkanı bulduğunu görürüz. Toplumsal tarih bağlamında ileriye yönseyen Marksist kuramsal yaklaşımın bu konu açısından da somut sınıfsal niteliğini aktif tutar neticede.

Bu bakışladır ki söz konusu yapıtta işlerliğini neye, hangi sınıfa ait olduğunu anlamak daha olanaklı olur. Bu halde, sanatçının yapıtta belirginleştirdiği eğilim yapıtın ve yapıtın öğreticisinin hangi sınıfa hitap ettiğini açık eder. Bu söylediklerimiz genel özellikken gene de bazı yapıtlarda insanlığın-toplumun farklı sınıflarının genel ortak özelliği duygulanım, coşkulanım vs. sebebiyle bunu yakalamak güçleşebilir. Buna rağmen bu gibi karşılaşmalar istisnai olabilir, çünkü, bu yapıtlarda dahi Marksist sınıfsal görüş işlerliğini yitirmeyip, insanlığın/o toplumun "ortak" duygularının da aslında bu bakışla somut algılanışını ifade eder: Sınırlarının sınıfsal ölçütünü daha net çizer ve korur. Örneğin sevgi, aşk, ölüm, vb. gibi durumlar karşısında insanların sınıfsal özelliklerinin dışına taşan duygulanımların ortaklığını kabul ederken hangi koşullarda nasıl bir sevgi, aşk, ölüm, vb. sorusuyla örer bu sınırları. Bu soruyla sınıfsal, kültürel, insansal sınırları belirginleştirip sınıfsal çıkarı için ve bu bağlamla kavramların anlamlarını ifşa eder.

Burada dikkat edilecek husus "toplumsal tarih bağlam içinde", "devrimci gelişimi içinde" tanımlamalarıdır. Açık ki bu tanımlamalar bir yönsemeye işaret eder. İşaretin yönü "Toplumcu Gerçekçilik"e doğrudur, ona vurgu yapar. Bu bizim açımızdan içinde bulunduğumuz toplumsal şartlarda geçerli olan devrime de işaret iken sanatımızın da mahiyetini tanımlamaktadır. Salt "gerçekçilik",

yönsemesi olmayan, belli bir konuyu hedefsiz (yönsemesiz), ayna misali yaklaşımın yetersizliğinin de ifadesidir.

Böylece gayet mühim başka bir durumun da karşımıza çıktığını görüyoruz: Sanatçının dahil olduğu sınıfın özelliklerinin genel anlamda çelişkilerinin, isteklerinin yansıması biçimiyle, sanatçının, bahsettiğimiz yönsemeyi verebilmesinin uyumluluğu ya da uyumsuzluğu, proleter sınıfa önderlik eden yapının ters olduğunu da verir. Dolayısıyla sanat eseriyle sınıfsal çelişmelerin bağı genel olarak bilinen den daha kalındır ve onun belirginliği sanatçının başarılarıyla doğru orantılıdır.

Özel bir bilgi biçimi olarak sanat sorunu, sanat kurumlarında mutlaka öne çıkan sorunların başında gelir ve mutlaka öyle olmasını istemeyenler dahi, bu sorunu ideolojik temele dayanmadan tartışma yapamazlar. Zira sorunun kendisi ideoloji dışılığı kabul etmez. Burjuva bakışlılar sanatın kendi dışında bir amacı olmayacağını (kendinde sanat) savunarak Marksist bakışın sanata yaklaşımını reddeder ve sanatın eğitsel, öğretisel işlevini yadsıyarak ideoloji kavramını reddediyor görünerek esasen ideolojik saldırı gerçekleştiriyorlar.

Marksist doktrini rehber edinenler, sanatın somut ve eğitsel bir rol üstlenen üretim olduğuna kuşku duymazlar. Bu itibarla, hangi sanat olursa olsun onun asla toplumsal maddi temelden azade olamayacağını, bunun da kesin olarak bir toplumsal sınıfa denk geleceğini söylüyoruz: Bir sanat eseri ne kadar özgül, özel, -"biricik"- olursa olsun mutlaka bir sınıfın ideolojisini esas alır; onun bir parçasıdır. Eğer sanatın, bir bilgi verme, eğitme vs. işlevini kabul ediyorsak ve mutlaka bir sınıfsal ideolojiyi temel aldığını biliyorsak, o sanat yapıtı, bir sınıfın ideolojisinin bir parçası olmaktan çıkarılamaz. Zaten osanat eserinin "ayrıcılık" oluşuna neden de budur; onların özleri ve biçimleri de bizi bu sonuç dışında bir yere götürmezler.

Bizim, sanatın mutlaka maddi bir temele dayandığını ifade edişimiz elbette bir burjuva bakışsa sanatsal kavramları, -sanatın kendisi- ideolojiye indirgeyerek sanatın önemini ve özgüllüğünü göz ardı etmekle suçlayacaktır. Sınıfsal kural gereği olan ve olacak olan budur. Bazen sanata bakışımızın sınıfsal, ideolojik olduğunu kabul ediyoruz ancak sanatın ideoloji olduğunu kabul etmeyerek, burjuva savunucularının bizi bununla suçlamaları bir gerçeği de ifade eder ancak. Biz gerçeğe bağlıyız ve bu gerçeğin ifade edilmişinden gocunmayız. Buna mukabil, sanatın önemini ve özgüllüğünü göz ardı ettiğimiz veyahut küçümsediğimiz suçlaması bir yanıltma olarak kitleleri manipüle etmeye

yönelik olduğundan bir cevabı hak ediyor.

Güya sanatı göklere çıkarıyormuş gibi görünen "sanat sanat içindir" diye yaygara koparan ve sanatın tamamen bireysel -özgül- özerk olduğunu savunan burjuva görüşlüler sanatta bireyselliği belirleyici olarak öne çıkararak onu esas temeli olan toplumdan, onun sınıfından ve bilgilendirici işlevinden yalıtık olduğunu savunarak sanatı biricik, saklı, gizli, ayrıcalıklı tüm bu nedenlerden dolayı da herkesçe anlaşılabilir, ulaşılamaz kılıfına sokuyorlar. Böylece onu halktan kopararak sadece akademik eğitim almışların, birkaç entelektüelin konusuna ve bir avuç "şanslı"nın zevkine malzeme yapıyorlar.

Bu durumda Marksizm'in sanat görüşüne hakim olmayan buna mukabil kendi toplumsal kültürü içinde yetişmiş her akli başında birey sanatın "boş-bakış" ve bu derece yabancı olduğunu kabullenmez. Gündelik yaşamı içinde tepkisi yabancılaşmaya, inkara, ondan koparılanlara farklı; bazen kişisel bezen grupsal olarak görülebilir.

Sanatsal üretim sürecinde bireysel bir yan olduğunu kabul etmemize rağmen tamamen böyle olmadığını söylemeliyiz. Sanatsal üretimin mutlaka belli bir sınıfa dayanmak ve ideolojik kaynağına mecbur olması sanatçının bireyselliğine de sınıfsal anlam kazandırır. Bu sınıfsal bir bireysellik (ben) haline getirir. Sınıfsal bir bağın olmaması düşünülemez hatta böyle bir cümle dahi kurulamazdı. Sanatçı hangi karakteristik bütünün parçası ise, onun kendini her ifade edişi esasen bütünün o parçada dile gelişidir. Bütün kendini o parçada ifade eder. Parçanın özellikleri bütünün özelliğidir. Sanatçının her ürünü de onu mutlaka belli bir sınıfın özelliğiyle karakterize eder. Öte yandan sanat ürününün bu özelliği bizi öyle ya da böyle belli bir bilgiyi içerdiği gerçeğine götürür.

Sanat yapıtının biçimsel öğeleri o bilgiye ulaşmanın köprüsüken bu öğelerin kuruluş özellikleri nasıl bir biçimi seçtiğini gösterir; onun sınıfsal tavrını da buradan anlarız: Sanatçı biçimsel özellikleri yalın, anlaşılır tutmuşsa -bu ürünün yüzeysel olduğu anlamına gelmeyebilir- içeriğe ulaşmak kolaydır. Fakat salt biçimsel önem gözetilerek üretilmişse o kadar kolay değil hatta imkansız dahi olabilir. Bu esasen burjuva sanatçı tavrıdır ve bu tip eser üzerinde farklı akademik eğitim almış eleştirmenlerden farklı anlamlar çıkarabilmektedirler. Bu hiç de az karşılaşılmayan bir "trajedi"dir. Dikkat edilirse burada şöyle bir tezatlık da göze çarpıyor: Aynı eserden birden fazla kişi farklı "anlamlar" çıkartıyor olduğunda dahi sanatın bilgi biçimlerinden biri ol-

duğu savını kanıtlar; salt biçime yönelmenin kitlelerden nasıl bir kopuş olduğunu da ispat etmiş oluyor. Toplumsal Gerçekçilik ideolojik yaklaşımı sanatın sınıfsallığının kaçınılmazlığını açık ederken geçeceği yansıtmanın ve geleceğe yönelmenin bunun da belli bir sınıfsal mücadeleyle olacağını savunusunu yapar. Bu temel bir sordur.

"Her nesne insan çabasının ürünü olan her şey (taşıdığı temelden farklı olarak) ona bakıldığında, işitildiği ya da ellendiği zaman belli bir tepki uyarır. Bu tepki, hoşlanımdan hoşlanmayışa kadar değişir ve tabloları ele alırsak, bu tepki, estetik ideolojisiyle yapıtın görsel ideolojisi arasındaki ilişkiye uygun olarak değişir...", "...Hoşlanmayı ya da hoşlanmamayı ele alırsak bu daima, izleyicinin her yapıtın görsel ideolojisi içinde kendini algılaması ya da algılamamasıyla ilgili olan bir şeydir. Ne var ki, bizim bunun daha ilerisine gitmemiz gerekiyor. Bir tabloyu seyrederken izleyicinin duyduğu hoşlanma ve o izleyicinin estetik ideolojisiyle resmin görsel ideolojisinin birbirine uygunluğunu tümüyle aynı şeydir." (Nicolas Hadjinicallou-Sanat Tarihi ve Sınıf Mücadelesi, Kaynak yay.)

Sınıflı toplumlarda, toplumun tamamını kapsayan, homojen bir estetik ideolojiden bahsedilemeyeceğinden, bir sanat eserine belli bir değer vermek ya da vermemek durumu bir sınıfsallık içerir. Bir sanat ürününün alımlayıcısı tarafından değerli bulunması -alımlayıcının bir sanat ürününde kendine dair bir şeyleri bulması- belki de kendini bulmasıyla, yani aynı sınıfsal özellikleri içeriyor olmasındandır. Özcesi şudur: Sanat yapıtı hangi sınıfa hitap ediyorsa asıl beğeni o sınıf öğelerince gösterilir.

Bu itibarlardır ki Mao şunları ifade ediyor; "soyut ve keskinleşmiş bir siyasal ölçüt olduğunu reddetmekle kalmıyor, aynı zamanda soyut ve keskinleşmiş bir sınıfsal ölçüt olduğunu da reddediyoruz. Her sınıflı toplumda her sınıfın kendi siyasal ve sanatsal ölçütleri vardır."

Gelinen aşamada biz keskinleşmiş şunları söylüyoruz Lukacks'ın "estetik etkinin özgüllüğü" ya da güzelliğin her birey tarafından -yalıtık anlamda- özsel olarak algılandığına ya da Hegel'in güzellik ideası ya da sanatta Marksizm'i değerlendirme dışı bırakan Troçkist görüşler, bizim Marksist estetik görüşümüz açısından geçersizdir. Salt güzellik sorgulaması yerine ideolojik estetik savunusunu benimsiyoruz. Bunun sanatçı-sanat-maddi toplumsal koşullar arasındaki somut bağın sorgusuyla mümkün olacağını söylüyoruz.



# KAVGADA

## ÖLÜMSÜZLEŞENLER



### MERCAN VADİSİ ŞEHİTLERİ

25 Nisan 2000 tarihinde Dersim-Ovacık Mercan Vadisi'nde Halk Ordusu gerillaları ile TC güçleri arasında çıkan çatışmada pusuya düşen ve son mermilerine kadar savaşarak şehit düşen Yusuf Ayata, Fehiman Bozgurt, Umut İl, Zeynel Erdoğan, Fikret Vural, Hasan Akyol, Mustafa Toptaş birer direniş abidesi olarak tarih sayfalarında yerlerini aldılar.

**Yusuf Ayata:** 1972 dersim doğumlu Yusuf Ayata, çocuk yaşlardan beri Proletarya Partisi'ni tanıyan ve 1988 yılında örgütlenen bir yoldaştır. Bu dönemde de gerilla bölgelerinde faaliyet sürdürmüş, bir çatışmada aldığı yaradan dolayı bir süre tedavi görmüş, ayrıca Beka Kampı'nda da eğitim almıştır. 1992 yılında Dersim'e giden gerilla birliği içinde yer almış ve Parti Aday Üyesi iken çıkan çatışmada şehitler kervanına katılmıştır.

**Hasan Akyol:** 1978 doğumlu olan yoldaş, Proletarya Partisi'ni tanıyarak büyüdü. İstanbul'da kaldığı dönemde TMLGB saflarında örgütlendi. 1996 yılında GB'nin çağrısı doğrultusunda gerillaya katıldı. Karadeniz Bölgesi'nde birçok çatışmaya katıldı ve olumlu bir pratik sergiledi. Şehit düştüğünde Proletarya Partisi Aday Üyesi'ydi.

**Fehiman Bozgurt:** 1974 doğumlu olan Fehiman Bozgurt, Proletarya Partisi'nin düşünceleri ile Mersin'de lisede okurken tanıştı. 1993 yılında Şehir Askeri Komitesi'nde örgütlendi. Bir süre Özgür Gelecek Gazetesi'nin yazı işleri müdürlüğünü yaptı. Ardından Karadeniz dağlarına çıktı. Şehit düştüğünde Dersim Bölge Komutanlığı üyesiydi.

**Umut İl:** 1975 yılında Dersim'de doğan Umut İl, Eskişehir'de okurken Proletarya Partisi'nin düşünceleri ile tanıştı. Sorumlusu Eyüp Gülen'in gerillaya katılması onun gelişiminin önemli dönüm noktalarından biri olmuştur. Gerillaya katıldığında gerilla birliğinin doktorudur artık o. Ese yurdunda yoldaşlarını kurtarmak için düşman çemberinde kalanların arasında o da vardır.

**Zeynel Erdoğan:** 1972 yılında Sivas'ta dünyaya gelen Erdoğan, 1997 yılında TMLGB saflarında örgütlendi. Çeşitli bombalama eylemlerinin ardından 1999 yılında gerillaya katıldı. Birçok çatışmada rol aldı ve kitlelerle ilişki

yönünde örnek bir tavır sergiledi.

**Fikret Vural:** 1971 yılında doğan Fikret Vural, üniversite yıllarında Proletarya Partisi'nin düşünceleri ile tanıştı. Kısa sürede örgütlendi ve önemli görevler aldı. Yapılan gerillaya katılım çağrısına ilk yanıt verenlerden biri olan Fikret Vural, hatalar karşısındaki duruş anlamında da örnek bir pratik sergiledi.

**Mustafa Toptaş:** 1996 yılında Proletarya Partisi'nde örgütlenen Toptaş, bir eylemde yakalanarak kısa bir süre hapisanede kaldı. Bu süreçten sonra ise soluğu Karadeniz dağlarında aldı.

### TOKAT-SERKİZ ŞEHİTLERİ

21 Nisan 1999'da Tokat Serkiz'de bir ihbarcı halk düşmanının verdiği bilgiler doğrultusunda köy halkına sezdirmeden gizlice köyün belirlenmiş birkaç evine düşmanın yerleşmesiyle atılan hücre pususu sonucu çıkan çatışmada halk ordusu gerillaları Erol Özel ve Özgür Güler şehit düştü.

**Erol Özel:** 1968 yılında Çorum Mecitözü'ne bağlı Dağsaray Köyü'nde Alevi kökenli yoksul bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Özel, çocuk yaşlarda ailesi ile birlikte İstanbul Gülsuyu Mahallesi'ne taşındı. Partizanların etkin olduğu bir bölgede büyüyen Özel, daha çocuk yaşta 1980 yılında mahallede düzenlenen kitle eylemlerinin içinde yer aldı. Örgütlü faaliyetine gençlik saflarında 1989'da başladı. Amasya Meslek Yüksek Okulu Elektrik-Elektronik Bölümü'nde okuduğu dönemde GB faaliyeti yürüttü. 91'de Karadeniz Bölgesi'ne çıkartılan ilk gerilla birliklerinde yer alan Özel; Ordu, Giresun kırsalına gerilla çıkarma hazırlıkları yapılırken gözaltına alındı ve tutuklandı. 1992 yılında ihbarcı işbirlikçi Necati Şanlı'nın Ordu'da cezalandırılması eyleminden dolayı idam cezasıyla yargılanırken Nevşehir Zindanı'ndan 1993 yılında firar ederek Karadeniz'deki gerilla birliklerine katıldı.

**Özgür Güler:** 1975 yılında Dersim/Hozat'a bağlı Lolan köyünde doğan Özgür Güler, Partizanlarla örgütsel ilişkiye Amasya Meslek Yüksek Okulu Turizm ve Otelcilik Bölümü'nde okuduğu dönemde geçer. 1996 yılında Halk Ordusu'na katılır.

### KEMAH ŞEHİTLERİ

15 Nisan 1995 günü akşam saatle-

rinde Erzincan Kemah'a bağlı Timigi (Yagça) Köyü civarında hareket halinde olan Halk Savaşçıları ile TC ordusu arasında yaşanan çatışmada Halil Çakıroğlu, Süheyla Dağdeviren ve Munzur Keskin şehit düştü.

**Halil Çakıroğlu:** 1968 Elbistan doğumlu olan Halil Çakıroğlu, KÖK üyeliği ve 1 Nolu Gerilla Bölgesi Yönetici Organı Sekreterliği görevini üstlenmiş bir kadroydu. 3 Ekim 1990 tarihinde Ümraniye TEKEL deposundaki kamulaştırma eylemi esnasında polisle girdiği çatışmada yaralı olarak yakalandı. İşkencehanelerde ser verip sır vermeme ilkesini yaşattı. Şubat 1993'te Bayrampaşa Hapishanesi'nden firar etti ve zaman kaybetmeden faaliyetine kaldığı yerden devam etti. 1. OPK'da siyasi komiser olarak görev aldı. Düşman karşısındaki baş eğmezliğin, Partizan direnişinin, tereddütsüz ve sınırsız bağlılığın bir temsilcisi idi. 15 Nisan 1995 tarihinde Erzincan Kemah'ta TC güçleri ile çıkan çatışmada Munzur Keskin ve Süheyla Dağdeviren ile birlikte şehit düştü. Son sözleri "Partiyi geliştirin, güçlendirin. Size güveniyorum... Tüm yoldaşlara selam... Yaşasın TKP/ML, yaşasın TİK-KO!" oldu.

**Süheyla Dağdeviren:** Yoksul bir Kürt ailesinin çocuğu olarak 1965 yılında Dersim'de doğdu. Ankara Hemşirelik Okulu'nu bitirdi. Çeşitli hastanelerde görevini yaptı. TMLGB içinde faaliyet yürüttü. 1990 yılında gerillaya katıldı. Proletarya Partisi üyesi ve birlik doktoru olarak 5 yıl gerilla saflarında faaliyet yürüttü.

**Munzur Keskin:** 1969 Dersim doğumlu olan Munzur Keskin, şehit düştüğünde Proletarya Partisi aday üyesi ve 1 Nolu Gerilla Bölgesi Komutanlığı üyesiydi. Alçak gönüllü, fedakar ve hızla gelişen yapısıyla tüm yoldaşlarının gönlünde taht kurmuştu. Şehit düşerken de aynı fedakarlığı gösteriyor, çatışmada yaralanan bazı yoldaşlarını ateş hattından çıkartırken şehit düştü.

**Metin Karataş:** 1962'de Ovacık'ta doğdu. Propaganda için gittiği Hozat'ın Sövgü Köyü'nde düşman pususuna düştü. Çemberi yararak yaralı bir şekilde kurtuldu ancak kan kaybı sonucu 20 Nisan 1980'de ölümsüzleşti.

**İsmail Hanoğlu:** Tokatlı olan İsmail Hanoğlu, yoksul bir köylü çocuğuydu.

Bir kardeşi MHP'liydi. İsmail Hanoğlu bir süre PDA (Aydınlık) saflarında ortaöğrenim gençliğinin örgütlenmesi içinde yer aldı. 1975 yılında Partizanlarla ilişki kuran Hanoğlu iyi bir propagandist, ajitatördü. Fabrika ve inşaat işçileri ile yoksul emekçi semtlerinde yoğun ilişkileri vardı. Aynı zamanda iyi bir örgütçüydü. İstanbul Gültepe'de Şerif Nedim adında bir faşist hakkında parti organı ölüm kararı çıkarır. Eylem bir askeri komiteye verilir. Komite bu görevi yerine getirmeyince Hanoğlu "Parti kararı ve görevi geciktirilmez" diyerek tepki göstermiş ve kararı uygulamaya gitmiştir. Faşistlerin arasına dalarak "Şerif" diye yüksek sesle seslenip arkasını dönüp bakması ile alınının ortasından yere serer. Faşistlerle çıkan çatışmada 20 Nisan 1978'de şehit düşer.

**Ömer Naci Güven:** Liseli gençliğin aktif bir militanı olan Ömer Naci Güven lisede anti-faşist mücadelenin öne çıkan isimlerindendi. Bahçelievler Lisesi'nde yürütülen devrimci çalışmanın etkisi ile okulda iyice marjinalleşen faşistlerin kurduğu pusu sonucu 21 Nisan 1977 tarihinde şehit düştü.

### GIZORI ŞEHİTLERİ

21 Nisan 1987 tarihinde Dersim-Hozat Gızori Köyü'nde Halk Ordusu gerillaları ile TC güçleri arasında çıkan çatışmada gerillalardan Ali Mete, Fecire Yıldırım ve milis Müslüm Yıldırım şehit düştü.

**Ali Mete:** 1957 yılında Erzincan Tercan Kürt Kaçağı Köyü'nde dünyaya geldi. 1975 yılında Partizanlarla tanıştı.

**Fecire Yıldırım:** Dersim Hozat Zankirek (Karaçavuş) köyünde 1962 yılında dünyaya geldi. Eylem kod adlı Yıldırım 1985 yılında gerillaya katıldı.

**Müslüm Yıldırım:** 1964 yılında Gızori köyünde dünyaya gelen Müslüm Yıldırım, milislik görevini sürdürüyordu. Yaralı Partizanların infaz edilmesine karşı çıktığı için orada bulunan yüzbaşı tarafından kurşuna dizilerek katledildi.

**Nurettin Gül (Bereta):** 1941 yılında Dersim Mazgirt'e bağlı Kızılıçık köyünde doğan Nurettin Gül, Çukobirlik'te işçi olarak çalışıyordu. İşçi ve semt alanındaki çalışmalarda aktif olarak yer aldı. Adana Narlıca'da 26 Nisan 1980'de sosyal faşistlerin kurduğu pusuda şehit düştü.





# HAKİKİ SANAT SINIFSAK BAKIŞ İSTER

Sanat gerçek dünyada yaratılır ve asıl işlevi de gerçek dünyaya daırdır. Kuşkusuz bu söz beraberinde bir koşul ifade eder. Fakat bu "koşul"dan, sanatın dış dünyanın tamamının alınması anlamı çıkarılamaz. Bu mümkünatsızlık içinde sanatçı, faaliyetini dış dünyanın ancak belli öğeleriyle sınırlamak zorunda kalır ancak hangi öğeleri tercih edeceğiyle gerçekleşen bu mecburi sınırlandırılmışlık özgünlüğün de oluşma nedenlerinin başında gelir. Sanatçı bu özgünlüğüyle dış dünyaya ait gerçekliği sadece olduğu gibi eserinde yansıtmakla kalmaz, bakmanın biyolojik eyleminin ötesinde bilinçli anlama odaklanan görme eylemiyle, görünenin ötesine geçerek yaratımını gerçekleştirir.

Şimdi biz de biraz buraya odaklanmalı sözlerimizin anlamına dair birkaç şey söylemeliyiz. Demeliyiz ki gerçek dünyaya ait olduğunu ifade ettiğimiz sanatın maddi pratik oluşu onun gerçekliğinin ifadesidir zaten. Ve bununla beraber, maddi bir üretim oluşu, soyutlanmasına değil pratiğine daırdır. Bu noktada bir uyarının yeri vardır ki o da şudur: Sanatın bir maddi üretim olması onu başka maddi üretimlerle aynı yapmaz. Sanatın sanat olma şartları ve kuralları doğası gereği onu özgün yapar, bu özgünlüğü onu başka üretim biçimlerinden belirgince ayırır. Sanat eserinin kendi alımlayıcısını yaratma sürecinin de bir başka ifadesidir bu anlattıklarımız. Marks'ın "Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı"da dediği gibi; "başka

herhangi bir ürün gibi, sanat eseri (objesi) de sanatı anlayabilir (...) insanları yaratır. Üretim fert için yalnızca bir obje yaratmakla kalmaz, aynı zamanda obje için bir fert yaratır." Bu çerçevede düşünüldüğünde sanat yaratıcısının maddi hayatla, üretim sürecinde girdiği ilişki hem sanat eseri hem de alımlayıcı açısından belirleyici olmaktadır.

Maddi hayatın arasız devingenliği kendisiyle beraber her şeyi değiştirip dönüştürür. Sanat da bu yapısını değişen koşullarına uyarlamak mecburiyetinde olduğundan, bir başka ifadeyle onu var eden varlık temelini kaybetmemek için yaşamla kuvvetli bağa sahip olmalıdır. Onu dış dünyanın maddi bir parçası yapan bu bağıdır. Maddi üretim olarak sanatın bu bağı muhafaza etmesi, toplumsal sistem öğeleri değiştikçe; toplumun tüm katmanları bir "bütün" organizmanın parçaları misali dönüştükçe onların ve onlarla beraber doğan ihtiyaç ve beklentilerine cevap olabilmesi açısından hayattır. Sanatın toplumsal bağının kuvveti onun işlevselliğini ne derece yerine getirebileceğinin de ölçüsü olur. Sanat, diğer bütün üretim ve pratikler gibi toplumsal yaşama bağlı olduğundan toplumda var olan tüm ideolojik-politik-ekonomik alanlar sanatın üretim alanlarını oluştururlar ve sanatın bunlarla mecburi bağı ifade etmeye gerek bile yoktur. Bu da sanatın, toplumsal bütünü oluşturan bu öğelerden farklı özerk bir üretim olduğunu

yadsıma bilakis, bahsettiğimiz bağlam içinde maddi bir üretim olduğunu ve özellikle de özgünlüğün ifadesidir. Bu durum her şeye rağmen genel ifadeyken tarihsel bütün toplumların gelişme hızı ve geldikleri aşama bir ve aynı olmayacağından her toplumun sanatı da aynı buradan kaynaklanır. Sanatsal kuram çeşitliliğinin kaynağı da aynı yerdir. Nihayetinde belirtmeliyiz ki en belirgin ortak özellik sınıfsal bağlamdadır.

Tespit buraya vardığında yapacağımız çıkarsama şu olacaktır ki: Sanat, toplumsal tarihin sınıfsal bakımdan bir yansımasıdır. Toplumsal tarih sürecinde, belli bir zaman diliminde, belli bir konuyu, onun bilgisini, belli bir sınıfın bakışıyla kitlelere iletme aracıdır sanat. Burada ortaya çıkan şey ise meselelerin ideolojik olduğudur. Bu sebeple de sanatın iletmediği şey toplumun tüm sınıf ve katmanlarına olmayıp belli bir sınıfa hitabendir, iletmediği o sınıfa dahil öznece yorumlanır. Dolayısıyla sınıfsal nitelik ve öznenin yorumunu belirttiğimizde kuşkusuz sanatın özsel özelliğini öne çıkarıyoruz demektir. Dolayısıyla sınıfsal nitelik ve öznenin yorumunu belirttiğimizde kuşkusuz sanatın özsel özelliğini öne çıkartıyoruz demektir. Karşılıklı koşul gereği yine sınıfsallığı belirtir; ona daırdır bu sözlerin anlamı.

Sözün özü, sanatın sınıfsal işlevi, sınıfsal niteliği, haliyle ideolojik bir mesele olduğu katiyen göz ardı edilemez.

Alımlayıcının bir sanat eserini beğeniyor olması, o sanat eserinde kendini

ya da kendine dair güçlü yansımalar bulmasıdır da. Elbette sanat bir ideoloji değildir, bir sınıfı temsil niteliği onun ideoloji gibi ele alınmasını koşullamaz. O bir ideoloji değil ama ideolojiktir. Belli bir ideolojiyi yansıtır. Açıklığı bakımından bazı sanat eserlerinde daha belirgin olmasına rağmen bütün sanat eserlerinde onun belli bir dönem belli bir kültüre ait olduğu anlaşılabilir. Notalar, figürler, renkler, şekiller, nakışlar sözler vs. o sanatın hangi sınıfa ait ve dolayısıyla hangi ideolojinin o alanda yansıması olduğunu anlatır.

Sanatta ideoloji-dışı bakmak gerçek anlamda sanatsal bakış değildir. Bununla beraber ideolojik işlev onunla devrim yapılabileceği anlamına gelmez. Ama devrim yapacak kitlelere eylem kılavuzu olacak ideolojiyi eylemsel bakımdan bildirecek mücadelenin bir kısmı, bir devrimci öğe olarak; insanın ruhuna, bilincine girebilme yeteneğiyle muazzam etkin olabilir. Geleceğin yetkin ilerici kültürünü şimdiden görünür kılmak ve olgunlaştırmaya sınıfsal varlık koşuluyla imkan vardır.

Sanata yaklaşım dediğimiz şey belli bir dünya görüşü, bir başka ifadeyle bir sınıfın ideolojisinden, bir toplum-bilimsel kuram penceresinden değerlendirilmez. Bu bakımdan Marksist kuramsal yaklaşımı da sınıfsal perspektif sunma mahiyeti sebebiyle özgün bir yaklaşım sunar. Meseleye

**Bu yazının devamı 22. sayfadadır.**



**YENİ DEMOKRASİ**  
**MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!**  
**OKU, OKUT!**

[yenedemokrasi1](#)

[yenedemokrasigazete](#)

[yenedemokrasi](#)

[yenedemokrasigazetesi@gmail.com](mailto:yenedemokrasigazetesi@gmail.com)

[yenedemokrasi3.net](http://yenedemokrasi3.net)

Özgür Gelecek İçin **Yeni Demokrasi** Gazetesi ■ **Sahibi ve Yazışleri Müdürü:** Tuba Apaydın ■ **Yayın Türü:** Yaygın Süreli

Umud Basım Yayımcılık ■ **Yönetim Yeri:** İskenderpaşa Mah. Horhor Cad. No:70/4 Fatih/İSTANBUL ■ **İletişim:** 0212 534 54 76 - [yenedemokrasigazetesi@gmail.com](mailto:yenedemokrasigazetesi@gmail.com)

**Baskı:** Yön Matbaası ■ **Adres:** Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi, B Blok, 1. Kat No: 366, Zeytinburnu/İSTANBUL ■ **Tel:** 0212 544 66 34